

Zvířata a jejich mláďata – týdenní projekt pro MŠ na rozvoj psychomotoriky

Bakalářská práce

Studijní program:

B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor:

Učitelství pro mateřské školy

Autor práce:

Kristýna Maderová

Vedoucí práce:

Mgr. Věra Dubcová

Katedra primárního vzdělávání

Zadání bakalářské práce

Zvířata a jejich mláďata – týdenní projekt pro MŠ na rozvoj psychomotoriky

Jméno a příjmení: **Kristýna Maderová**
Osobní číslo: P17000423
Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: Učitelství pro mateřské školy
Zadávací katedra: Katedra primárního vzdělávání
Akademický rok: **2018/2019**

Zásady pro vypracování:

Cíl:

- Formou projektu pro předškolní děti zpracovat téma Zvířata a jejich mláďata a ověřit ho v praxi.
- Vytvořit soubor metodických listů na téma Zvířata a jejich mláďata a zrealizovat je.

Požadavky:

- 1) Studium odborné literatury,
- 2) zpracování projektu, aktivit a metodických listů,
- 3) realizace projektu, ověření v praxi,
- 4) reflexe – ověření, rozhovory s učitelkami.

Metody: Pozorování, rozhovory, strukturovaný dotazník, analýza dětských prací a výsledků.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

tištěná
Čeština

Seznam odborné literatury:

KOŠŤÁLOVÁ, Markéta, TVRĎOCHOVÁ, Dana, KŘÍŽOVÁ, Žaneta, BEJLKOVÁ, Milena, KUKAČKOVÁ, Michaela, 2018. Čtyři roční období – jaro. Praha: Raabe. ISBN 978-80-7496-367-4.
KOŤÁTKOVÁ, Soňa, 2014. Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4435-3.
OPRAVILOVÁ, Eva, GEBHARTOVÁ, Vladimíra, 1998. Kurikulum předškolní výchovy – Jaro v mateřské škole. Praha: Portál. ISBN 80-7178-210-6.
OPRAVILOVÁ, Eva, GEBHARTOVÁ, Vladimíra, 2011. Rok v mateřské škole: učebnice pro pedagogické obory středních, vyšších a vysokých škol. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-703-9.
SKUTIL, Martin, 2011. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. Praha: Portál. ISBN 978-80-73-67-778-7.
SZABOVÁ, Magdaléna, 1999. Cvičení pro rozvoj psychomotoriky. Praha: Portál. ISBN 80-7178-276-9.
ŠOTTNEROVÁ, Dagmar, 2007. Jaro – Zvyky, obyčeje, náměty, návody, pohádky, příběhy a hry. Praha: Computer Press. ISBN 978-80-7346-074-7.

Vedoucí práce:

Mgr. Věra Dubcová
Katedra primárního vzdělávání

Datum zadání práce:

1. února 2019

Předpokládaný termín odevzdání:

1. května 2020

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

PhDr. Jana Johnová, Ph.D.
vedoucí katedry

V Liberci dne 1. března 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé bakalářské práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má bakalářská práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

28. dubna 2020

Kristýna Maderová

Poděkování

Ráda bych poděkovala Mgr. Věře Dubcové za odborné vedení při mé bakalářské práci, za její ochotu a cenné rady, které mi při psaní práce poskytla. Také velice děkuji učitelkám v mateřských školách za možnost realizace projektu a v neposlední řadě za podporu mé rodině a přáteli.

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá týdenním projektem zaměřeným na rozvoj psychomotoriky s názvem Zvířata a jejich mláďata. Cílem je vytvoření 11 metodických listů a jejich následné ověření v praxi. Při realizaci programu bylo cílem děti seznámit s 9 druhy domácích zvířat a s jejich mláďaty.

Odborná práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se věnuje pojmu psychomotorika, hře v psychomotorice a vývojem dítěte předškolního věku. Praktickou část tvoří popis jednotlivých dnů a metodické listy pro každou řízenou aktivitu.

Na základě vyhodnocení dotazníků a interview byl vytvořen závěr a možné úpravy práce.

Klíčová slova: Psychomotorika, Projekt, Předškolní věk, Hra, Mateřská škola, Metodické listy

Abstract

This bachelor's thesis deals with a week long project focused on the development of psychomotricity called Animals and their young. The goal was to create 11 methodological sheets and their subsequent verification in practice. During the implementation of the program, the aim was to introduce children to 9 species of domestic animals and their young.

This thesis is divided into theoretical and practical part. I deal with the concept of psychomotricity, game in psychomotricity and the development of pre-school children in the theoretical part of the thesis. The practical part consists of a description of individual days of the realization of the project and of methodological sheets for each controlled activity.

Based on the evaluation of questionnaires and interviews, a conclusion and possible modifications of the thesis were proposed.

Keywords: Psychomotricity, Project, Pre-schoolage, Game, Kindergarten, Methodological sheets

Úvod	13
Teoretická část.....	14
1. Psychomotorika	14
1.1 Vymezení pojmu psychomotorika, historie a vývoj.....	14
1.2 Cíle psychomotoriky	15
1.3 Psychomotorický vývoj dítěte předškolního věku.....	16
2. Hra v psychomotorice	17
2.1 Pojem hra.....	17
2.2 Herní zásady v psychomotorice.....	18
3. Vývoj dítěte předškolního věku.....	19
3.1 Období předškolního věku	19
3.2 Motorický vývoj	19
3.3 Vývoj řeči	20
3.4 Kognitivní vývoj.....	20
3.5 Emoční a sociální vývoj	21
4. Projekt	21
Praktická část	23
5. Realizace programu	23
5.1 Popis praktické části	23
5.2 Cíl praktické části	23
5.3 Charakteristika metodických listů	23
Metodický list 1	27
Metodický list 2.....	32
Metodický list 3.....	34
Metodický list 4.....	38
Metodický list 5.....	40
Metodický list 6.....	43
Metodický list 7.....	46
Metodický list 8.....	51
Metodický list 9.....	54
Metodický list 10.....	57
Metodický list 11	61
6. Ověření programu	63

6.1 Cíl výzkumného šetření.....	64
6.2 Výzkumné otázky	64
6.3 Metodologie.....	64
6.4 Charakteristika výzkumných souborů:.....	65
6.5 Výsledky šetření	68
6.6 Diskuze.....	69
7. Zhodnocení a závěr praktické části	71
Závěr.....	72
Seznam použitých zdrojů:.....	74

Seznam obrázků

Obrázek 1. : Kuřátko	25
Obrázek 2. : Řazení zvířecích rodinek	30
Obrázek 3. : Obrázková posloupnost líhnutí kuřátek	31
Obrázek 4. : Bubble art.....	36
Obrázek 5. : Bubble art.....	37
Obrázek 6. : Noty k písni	42
Obrázek 7. : Pracovní list pro mladší děti.....	49
Obrázek 8. : Pracovní list pro starší děti.....	50
Obrázek 9. : Diplom	56
Obrázek 10. : Maňásci	60
Obrázek 11. : Zápichy kuřátka	63

Seznam tabulek

Tabulka 1. : Charakteristika metodických listů.....	24
Tabulka 2. : Věk respondentů.....	66
Tabulka 3. : Počet let praxe respondentů	66

Seznam zkratk a symbolů:

apod. – a podobně

MŠ – mateřská škola

např. – například

RVP PV – Rámcově vzdělávací program předškolního vzdělávání

s. - stran

Úvod

Rozvoj psychomotoriky je velmi důležitý, protože v sobě prolíná složku psychickou i motorickou. Dítě co si prožije a zkusí, si nejvíce zapamatuje. Proto jsem se rozhodla psychomotoriku více rozvíjet v týdenním projektu, pro který jsem zvolila oblíbené téma Zvířata a jejich mláďata. Do tohoto projektu jsem zařadila nejen praktická a pohybová cvičení a hry, ale také činnosti, ve kterých děti v mateřské škole propojují kognitivní činnosti těla s konativní složkou, kterou je myšlení a cítění a to i v jiných činnostech, jako je výtvarná, hudební, dramatická či další výchova. Vzpomeňme si na slavné čínské přísloví, které tvrdí: „Řekni mi a já zapomenu. Ukaž mi a já zapamatuji. Nech mě to dělat a já pochopím.“

Téma zvířata a jejich mláďata jsem si vybrala proto, že je učitelkami i dětmi v mateřských školách velmi oblíbené a myslím si, že je dobré seznámit děti se zvířaty okolo nás, s názvy jejich mláďat, se způsobem jejich života a také s jejich produkty či užitkem jich samotných.

Cílem této bakalářské práce je vytvoření jedenácti metodických listů a popsání dalších aktivit, které dětem od 3 do 6 let prohloubí znalosti o zvířatech a jejich mláďatech a zároveň přispějí k rozvoji jejich psychomotoriky. Děti poznají 9 druhů zvířat: pes, kočka, vepř, kráva, ovce, koza, slepice, kuň, husa a jejich mláďata. Aktivity jsou tvořeny tak, aby celý týden rozvíjely všechny stránky dítěte ve všech oblastech, a prohlubují pozitivní vztah k přírodě. Metodické listy jsou tvořeny z výtvarné, dramatické, hudební, pracovní, rozumové a v neposlední řadě z pohybové výchovy. Aktivity na sebe volně navazují. Tyto přípravy mohou dále sloužit jako inspirace či zásobník aktivit pro učitelky mateřských škol a pro studenty středních i vysokých škol.

Práce se dělí na dvě části. První část je teoretická, která se zabývá pojmem psychomotorika a psychomotorickým vývojem dětí, hrou v psychomotorice a vývojem předškolních dětí. Praktická část byla zaměřena na aktivity, jejich popsání a metodické listy s poznámkami. Dále byla zaměřena na šetření a formulaci výsledků realizovaných aktivit.

Toto téma bylo zvoleno, protože s přírodou je důležité stále udržovat kladný vztah. Pochopit její smysl i krásy a v období jara se dozvědět, proč se rodí nová mláďata. Sama autorka od dětství má velmi kladný vztah k přírodě, protože vyrůstala na vesnici, kde péče o zvířata byla denní rutinou.

Teoretická část

1. Psychomotorika

1.1 Vymezení pojmu psychomotorika, historie a vývoj

Psychomotorika je forma pohybové aktivity, která je zaměřena zejména na prožitek z pohybu. Klade důraz na poznávání vlastního těla, okolního světa a na pozitivní prožitek z pohybových aktivit. Psychomotoriku rozvíjíme jednoduchými herními činnostmi, činnostmi s náčiním a náradím. Dále činnostmi založenými na kontaktu s druhými, v poslední řadě s prvky pohybové muzikoterapie včetně relaxačních cvičení (Blahutková 2007, s. 5).

Szabová (1999, s. 11) definuje psychomotoriku jako úzké spojení motoriky s psychikou. Motorické projevy vyjadřují psychické procesy, které jsou výsledkem nervové činnosti. To vše je zahrnuto do celkové osobnosti. Pojem psychomotorika vznikl ve Francii ve dvacátých letech, dvacátého století, původně pro léčebnou tělesnou výchovu u mentálně postižených. Psychomotorické hry a cvičení se postupně začaly využívat u smyslově a tělesně postižených, u rizikových skupin a jinak handicapovaných. Nyní se využívá jako prevence u zdravých.

Jedná se o druh pohybové aktivity, u které nezáleží na výsledcích a výkonu, nýbrž o prožitek z pohybu. Nesoustřeďuje se pouze na tělesnou zdatnost, ale také klade důraz na složku psychickou a společenskou (Blahutková 2007, s. 4–5).

Cvičení a pohybové hry by měly odpovídat tělesným dispozicím a psychickým schopnostem dětí a brát v úvahu také vztahy k jiným lidem ve skupině. Důraz klade především na uvědomování si vlastních pocitů, citů a vcítění se do druhých, vnímat jejich pocity, potřeby, respektovat je a spolupracovat s nimi (Adamírová 2010, s. 15–17 a 39).

Szabová (1999, s. 12–14) uvádí více oblastí, které se s psychomotorikou prolínají a vzájemně doplňují.

Mezi ně patří:

- Neuromotorika: na základě nervové činnosti (neuro) se vyvíjí motorická odpověď na podněty z vnějšího prostředí (motorika). V neuromotorice je zařazená jemná a hrubá motorika, koordinace pohybů, vnímání tělesného schéma, rovnováha a orientace v prostoru.
- Senzomotorika: Podněty zachycované smyslovými receptory (zrakovými, sluchovými, hmatovými, čichovými, chuťovými, pohybovými, polohovými, tlakovými, ...) pomocí nervového systému, působí na motorické vyjádření a vyvolávají výsledný pohyb. Senzomotorika je pohybová akce či reakce na podněty zachycené receptory, které jsou pro nás „přijímači“.
- Psychomotorika v užším smyslu: Souhrn pohybových a motorických aktivit člověka, které jsou výsledkem psychického stavu či procesu (vnímání, paměť, myšlení a představivost apod.).
- Sociomotorika: Pohybová a motorická odpověď na podněty ze sociální sféry života. Zahrnuje také pohyb, chování a akce v různých sociálních skupinách – dětí, rodině, ve škole, v práci. Sociomotorika je předpokladem k vhodné a kladné sociální komunikaci.

Psychomotorika pomocí her formuje psychofyziologický stav jedince. Využíváme ji jako formu aktivního odpočinku, regenerací a ke kompenzaci duševní námahy. Jde o záměrné, jednoduché a poutavé činnosti. Jedním z cílů psychomotoriky je vnímat své tělo, porozumět mu a přijmout všechny své nedostatky (Mužík, Krejčí in Blahutková 2007, s. 5).

1.2 Cíle psychomotoriky

Cílem psychomotoriky je utváření bio-psychosociální pohody, získání kladného vztahu k pohybové činnosti a formování osobnosti. Tedy především prožitek z pohybu. Dochází v ní k propojení stránky fyzické, psychické a sociální. Psychomotorika souvisí s mnoha vědními disciplínami, jednou z nich je pedagogika, jde vlastně o výchovu pohybem. Psychomotorika má vliv na osobnost člověka a tím ho formuje. Dochází ke kladným změnám na lidském chování a vnějším působení, což má

spojitost s psychologií (Blahutková 2007, s. 4–5).

Propojení nalezneme i se sociologií, protože při psychomotorických hrách je často spolupráce, kontakt a interakce jedince s kolektivem. Při psychomotorických činnostech se také snažíme o formování fyzické zdatnosti, rovnováhy, obratnosti, zde se objevuje sepejetí s tělesnou výchovou. Důležitá je i pomoc druhým, poctivost při hře a odpovědnost, tudíž můžeme zařadit také etiku. Můžeme zde objevit také prvky ze sexuologie, protože při některých hrách se odstraňují zábrany a bariéry při kontaktu mezi jedinci opačného pohlaví při interakci ve hře nebo komunikaci. V posledních letech můžeme pozorovat propojení také s výtvarnou či dramatickou výchovou (Blahutková 2007, s. 5–7).

1.3 Psychomotorický vývoj dítěte předškolního věku

Vstup dítěte do mateřské školy je pro dítě velkým zásahem do života. Dítě musí vyvinout větší samostatnost, zvládat základní emoce a osvojuje si nové schopnosti a dovednosti.

Toto období je významné hlavně v rozvoji jemné motoriky, kde je důležitá jemná svalová koordinace. Dítě zvládá čím dál více náročnějších pohybů, které vyžadují soustředěnou pozornost. Zdokonaluje se kresba, která pomáhá k dokonalejšímu rozumovému chápání světa. Celé toto období je senzitivní (citlivé) co se týče rozvoje řeči, která jde ruku v ruce s vývojem kresby. Dítěti narůstají poznatky o okolním světě i sobě samém. Dítě si začíná všimnout více detailů, jednotlivé části vnímá jako souhrn. Nejvíce se toto projevuje u zrakového vnímání, kdy si dítě všimá nejočividnějšího prvku, kterým je obvykle barva. Ty se dítě učí postupně poznávat a pojmenovávat. Rozvíjí se také intenzita a rozlišování sluchových vjemů. Děti rozlišují polohu a výšku tónů, některé děti začínají správně intonovat (Wedlichová, Heřmanová 2008, s. 18–21).

Podle Vágnerové (1999, s. 76–82) se dítěti výrazně rozvíjí představivost a fantazie, která je velmi živá a bohatá. Informace dětem musí být předávány jednoduše a srozumitelně. Myšlení dítěte se vyznačuje svou konkrétností, proto je nejvhodnější děti učit prožitkem, vyhýbat se abstraktním a složitým pojmům. Dítě si upravuje realitu podle sebe, aby

se v ní dokázalo samo orientovat a vyznalo se. Je egocentrické, středem svého světa, myšlenek i představ a prozatím se mu nedaří vcítit se do druhých.

Pro dítě předškolního věku jsou velice důležité vzory. Ať už jde o členy rodiny nebo učitelku v mateřské škole. Aktivitu, které dítě zaujmou, se dítě snaží přejímat a napodobit. Nápodoba je jednou ze základních forem učení (Piaget, Inhelderová 2010, s. 52–56).

Pokud po dítěti chceme, aby něco udělalo, musí to nejdříve vidět u nás. Když budeme dětem něco zakazovat a ony to poté uvidí u nás, nemá to smysl. Je důležitý „vhodný model“ pro sociální nápodobu. V předškolním věku je dítě velice citlivé a teprve zjišťuje, co je špatné a co ne. Dítě základy sociálního citění získává již v rodině, ale k širšímu rozvoji dochází až, když dítě je v kontaktu mimo rodinu (Matějček 2005, s. 149–152 a 164–165).

Důležitou složkou v životě dítěte, hraje motivace. Ta je velice důležitá pro základní potřebu vlastního přijetí a sebehodnocení. Každé dítě i dospělý si přeje být pozitivně hodnocen. Pozitivní zpětná vazba upevňuje sebevědomí, posiluje jistotu a zabraňuje úzkostem a strachu (Vágnerová 1999, s. 85–86).

2. Hra v psychomotorice

2.1 Pojem hra

Věk mezi 3-6 rokem dítěte je označován jako období hry. Dítě si dokáže hrát soustředěně a dobře se zapojuje (Kořátková 2005, s. 29).

Hru využíváme především jako nástroj pro seberealizaci, sebepoznání. Je zdrojem nových, zábavných a neopakovatelných zážitků. Používáme při ní rozum a rozvíjíme všechny složky duševní sféry – fantazii, city a také naši osobnost. V psychomotorických hrách jsou často zařazovány hry s netradičními pomůckami a v těchto hrách jsou všichni vítězem. Zde platí, že není důležité zvítězit, ale zúčastnit se. Psychomotorické hry můžeme dělit dle využitých pomůcek a nástrojů nebo podle složky, kterou hrou rozvíjíme. (Tělesné vnímání, rovnováha, prostorová orientace, hmatové či optické

vnímání, apod. (Blahutková 2007, s. 11–12).

Děti je nutné pohybově rozvíjet, protože děti se z pohybových aktivit těší, vyhledávají je a učí se z nich. V pohybu nacházejí uspokojení. Pokud je dítě v pohybových hrách omezené, a nedostává k nim dostatek prostoru, může stát rizikovou skupinou. Takové děti se mohou nechat zmanipulovat takovou aktivitou, která je klidová a nahrazuje aktivní trávení času např. Hrou. Takovou nevhodnou klidovou aktivitou se rozumí například trávení času u televizní obrazovky či počítače. Takové děti, které byly původně pro pohyb (Koťátková 2005, s. 25).

2.2 Herní zásady v psychomotorice

Psychomotorické hry nám mohou také pomoci najít cestu k problémovým dětem a jim pomoci s prožíváním tíživých životních situací. Důležité jsou ale zásady, které bychom při realizaci psychomotorických her měli dodržet. Zde je jejich výčet:

- Hru mít předem připravenou a promyšlenou, aby navazovala na předchozí téma. Seznámit děti s herním náčiním a dobře je motivovat.
- Mít předem připravené všechny pomůcky.
- Hru dobře vysvětlit, děti seznámit s co nejvíce zásadami. Nechat děti se zeptat na případné nejasnosti.
- Snažit se jako učitel zapojit do hry. Buďme dětem více jako partner.
- Hry obměňovat – tvořit nová pravidla, nechat vymýšlet děti, ...
- Po každé hře udělat reflexi, nechme mluvit zúčastněné, aby vyjádřili vlastní pocity.
- Při hrách je vhodné užívání zvukového a hudebního materiálu.
- Oslovovat křestním jménem, odstraní se tím bariéry a nepříjemné pocity,
- Pokud má hra, která je ve dvojicích či trojicích role, vždy je vystřídat, aby si všechny děti zkusily vše.
- Při překážkových dráhách učitel staví nejdříve dráhu sám, poté může nechat postavit děti, dbá ale na bezpečnost překážek a práci koordinuje (Blahutková 2007, s. 12).

3. Vývoj dítěte předškolního věku

3.1 Období předškolního věku

Předškolní období se v širším smyslu zpravidla vymezuje od narození do začátku školní docházky. V užším smyslu jde o období, kdy je dítě v mateřské škole. Avšak ne všechny děti do mateřské školy dochází a základem pro ně je stále rodinná výchova, na kterou výchova v mateřské škole navazuje. Nejpresnější vymezení předškolního věku je od 3 do 6 let (Langmeier, Krejčířová 2006, s. 87).

Podle J. Piageta (Piaget in Průcha 2009, s. 342) je to stádium předoperační, kdy se dítě učí správně užívat jazyk. Myšlení je egocentrické, má problém s empatií a uvědomováním si názorů druhých. Myslí si, že ostatní vnímají věci stejně, jako ono samo. Předměty třídí dle jednoho rysu. Objekty vnímají buď globálně a nevnímají si detailů, nebo vnímají pouze detaily, které jsou ale nejvíce nápadné. Zaměřují se především na to nejvýraznější a nejzajímavější.

3.2 Motorický vývoj

Motorický vývoj dítěte je stále zdokonalován, je hbitější, má lepší tělesnou koordinaci, pohyby se stávají elegantnějšími.

Ve třech letech dítě dokončilo nejdůležitější etapu, naučilo se chodit. Chodí i běhá po rovném i nerovném povrchu, dobře napodobuje pohyby dospělého člověka. Umí jezdit na tříkolce a malou chvíli se udrží na jedné noze. Následující období je období kroků, které nejsou tolik viditelné, avšak pro dítě neméně důležité. Zahrnují totiž kroky, které přispějí k další soběstačnosti a ke vnímání dítěte ze strany vrstevníků.

Čtyřleté dítě bez problémů seběhne schody, skáče, lépe udrží rovnováhu na jedné noze, leze po žebřinách. Dítě se stává zručnější, a tím vzrůstá jeho soběstačnost i při jiných aktivitách. Tuto zručnost si děti nacvičují běžnými činnostmi a hrami jak doma, tak v mateřské škole. Důležitá část trénování zručnosti je kresba, při které dítěti rychleji roste rozumové smýšlení o světě a jeho pochopení.

Dítě v pěti letech dokáže skákat na jedné noze, samo zvládá další aktivity. Rozezná pravou a levou ruku. Zvládá skákat přes švihadlo

a střídat nohy, chodit pozpátku a vyházovat míč vzhůru.

V šesti letech si dokáže zavázat tkaničku na botě, na jedné noze umí stát se zavřenýma očima. Jeho hod se zpřesňuje, umí se pohybovat podle hudby (Langmeier, Krejčířová 2006, s. 72–88).

3.3 Vývoj řeči

Vývoj řeči se v tomto období zdokonaluje. U tříletého dítěte je většinou hodně nedokonalá, některé hlásky vyslovuje špatně nebo nepřesně. Patlavost vymizí kolem čtvrtého až pátého roku, zbývají již jen malé problémy v řeči, které s povinnou školní docházkou zcela mizí nebo se odstraní pomocí logopedické pomoci. Skladba vět je bohatší. Tříleté dítě umí samo jednoduché říkanky. Kolem třetího a čtvrtého roku roste zájem o mluvené slovo, rády naslouchají krátkým povídkám.

Při vývoji řeči se zároveň zvyšují poznatky o sobě samém a okolním světě. Kolem tří let zná své jméno, umí pojmenovat základní barvy a v pěti letech umí pojmenovat většinu předmětů okolo sebe a definovat je. Rozvíjí se také oblast předmatematických představ, dítě umí počítat asi do deseti a umí spočítat počet předmětů. Na konci tohoto období se rozšiřuje časová perspektivita (zítra, počkej, aj.) (Langmeier, Krejčířová 2006, str. 88–89).

3.4 Kognitivní vývoj

Okolo čtyř let se dítě dostává ze symbolické (předpojmové) úrovně na úroveň názorného (intuitivního) myšlení. Dříve dítě používalo různé předměty jako náhradu za jiné, např. Vařilo s pískem v kbelíku, telefonuje s ovladačem. Dítě dokáže uvažovat a mluvit o předmětech v symbolických pojmech. Ve fázi intuitivního myšlení se dítě dostává do fáze, kde je na prahu operací, ale ještě jich není schopno. Dítě názorně usuzuje, uvažuje v celostních pojmech. Již umí vyvodit závěr, ale je stále odkázáno na názor, čímž je myšlen například tvar nádoby, viz pokus J. Piageta – přelevání tekutiny do různě velkých sklenic (Langmeier, Krejčířová 2006, str. 90–92).

3.5 Emoční a sociální vývoj

Dítě předškolního věku je již více vyrovnané než dítě batolecího věku. Činnosti dítěte předškolního věku nejsou tolik hektické a většinou mají nějaký cíl. Dítěti se vyvíjí poznávací procesy a stávají se socializovanějšími. Významnými se stávají nové regulační kompetence, které dítě vedou k určitému cíli a usměrňují ho. Děti mají potřebu seberealizace, která závisí na kladném hodnocení a možnosti prosadit se. Pokud je dítě úspěšné, upevňuje to jeho sebevědomí. Tato potřeba se stává trvalejší i pro následující období.

Dítě se řídí takovými pravidly, která mu jsou předkládána od jeho autorit, nejčastěji v rodině. Dítě se s názory uznávané autority identifikuje a uznává je. Dalším vývojovým stupněm, je schopnost dítěte pociťovat vlastní vinu za své nesprávné chování. V době, kdy dítě bylo batole, vnímalo vinu jen, když ho druhá osoba pokárala. V tomto období si je již samo vědomo přestupku a je mu to nepříjemné. Dítěti se začíná rozvíjet jeho vlastní svědomí.

V předškolním věku se vyvíjí prosociální chování, dítě začíná být více respektující, získává kontrolu nad svou agresivitou i potřebami. Dítě se dostává do určité úrovně empatie. Pro správný rozvoj prosociálního chování je důležité uspokojení dětských potřeb a bezpečí. Pokud toto dítěti chybí, může se chovat asociálně. Chování dítěte je výsledkem učení, kdy se dítě nejvíce naučí nápodobou. Pokud chybí vhodný model pro nápodobu, nedá se od dítěte očekávat, že by se mohlo chovat správným a žádoucím způsobem.

Předškolní dítě také rozeznává mužské a ženské vzory, zná jejich role (Vágnerová 1999, s. 107–116).

4. Projekt

Praktická část je zpracována na konkrétní projekt, který se zabývá rozvojem psychomotoriky a tématem jsou zvířata a jejich mláďata. Projekt trvá jeden týden a je vytvořen pro děti od 3 do 6 let.

Projekt patří mezi metody vyučování či jako organizační metoda. Je založen na aktivním přístupu žáka k vlastnímu učení. Má za úkol naplňovat zájmy a potřeby žáků a rozvíjet jejich schopnosti. Důraz klade

také na týmovou spolupráci. Projektové vyučování zahrnuje praktické i teoretické činnosti, které děti plní individuálně i skupinově.

Pro projekt je velmi důležitá vnitřní motivace žáka. Projekt plánuje učitel, hledá témata, která jsou žákům blízká, a promýšlí aktivity. Dítě by mělo mít pocit spoluúčasti na projektu a ten prožívat. Čím je tento pocit s motivací silnější, tím je projekt z hlediska vyučování účinnější (Tomková 2009, s. 13–16).

Praktická část

5. Realizace programu

5.1 Popis praktické části

Každý den obsahuje dvě řízené činnosti z metodických listů. Ostatní činnosti v průběhu dne je vhodné rovněž motivovat na toto téma. Např. Při vycházce ven je dobré se zaměřit na zvířata a jejich mláďata, na změny v přírodě apod. Aktivity jsou tvořeny pro děti od 3 do 6 let. Tudiž vhodný jak do heterogenních tak homogenních tříd.

Děti se seznámí a poznají 9 druhů zvířat: pes, kočka, vepř, kráva, ovce, koza, slepice, kůň, husa a jejich mláďata.

5.2 Cíl praktické části

Cílem této práce je sestavit a ověřit týdenní projekt na téma Zvířata a jejich mláďata, který u dětí rozvíjí psychomotoriku.

5.3 Charakteristika metodických listů

Metodických listů je celkem 11, jsou vytvořeny pro děti od 3 do 6 let. Metodické listy byly ověřeny poprvé ve 2. ročníku na souvislé praxi v mateřské škole ve třídě, která je homogenní. Ve třídě byly děti od 4 do 5 let, ale z kapacitních důvodů zde byla umístěna také dívka ve věku tří let.

V metodických listech zprvu najdeme časovou dotaci, kterou potřebujeme pro realizaci aktivity. Vzdělávací oblast, cíl a také motivaci. Obsahují popis způsobu hodnocení, potřebných pomůcek a také popis organizace. Metodický list obsahuje i tabulku, ve které je přesný popis činnosti i s časovou dotací. Na konci je i vlastní zhodnocení aktivity po realizaci.

Tabulka 1. : Charakteristika metodických listů

Metodický list - námět	Zaměření metodického listu
1. – Zvířata a jejich mláďata	Rozumová výchova a předmatematické činnosti
2. – Klíčení osiva	Pracovní činnost
3. – Mláďata – bubble art	Výtvarná výchova
4. – Zvířecí rej	Pohybová činnost
5. – Domácí zvířátka	Hudební výchova
6. – Zvuky zvířat	Rozumová a pohybová výchova
7. – Kočka a koťata	Pohybová činnost
8. – O koťátku, které zapomnělo mňoukat	Dramatická a logopedická činnost
9. – Klubičko	Pohybově-didaktická hra
10. – Kohoutek a slepička	Dramatická a rozumová činnost s předmatematickými představami
11. – Kuřátko	Výtvarná činnost

5.3.1 Pondělí

První den, který je úvodem do tematického týdne. Děti je třeba správně motivovat. Nejvhodnější je týden, kdy začíná jaro. První aktivitou je Úvodní komunitní kruh, který rozvíjí rozumovou a komunikační složku, předmatematické představy a děti seznámí se zvířaty a jejich mláďaty, s kterými se budou setkávat po celý týden.

Tuto aktivitu bych zařadila ráno, až se sejdou v mateřské škole všechny děti. Důležité je u dětí vzbudit zájem a překvapení, proto jsem si zvolila tajemný dopis a motivaci plyšovým kuřátkem.

Obrázek 1. : Kuřátko

Po této aktivitě přijde 2. metodický list – setí velikonočního osení. Tuto aktivitu je dobré zařadit již v prvním dnu, aby nám stihlo osení vyklíčit do konce týdne. Děti jsem si zvala k připravenému stolku cca po 5 dětech, které jsem zaujala a s nimi činnost dělala. Ostatní děti si mezitím

měly za úkol stavět farmu z Lego stavebnice.

V průběhu dne jsem při své realizaci s dětmi využila také interaktivní tabuli, na které měly děti přiřazovat mláďata ke svým rodičům. Snažila jsem se také po celý den s dětmi hovořit o zvířatech a jejich mláďatech. Děti například měly za úkol nakreslit jejich oblíbené zvíře, hrály si s kuřátkem či stavěly farmu a jiné příbytky pro zvířátka.

Metodický list 1

Námět: Komunitní kruh – zvířata a jejich mláďata

Časová dotace: 15-20 minut

Rozvíjená oblast: Rozumová výchova a předmatematické představy

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, vyjádřit svoje pocity, prožitky, pamatovat si postup řešení, dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené), odhalit a rozlišit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat.

5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ): uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu), být citlivý k přírodě.

Cíl: Motivovat děti na téma týdne, seznámení s tématem, rozvoj znalostí o zvířatech a jejich mláďatech, rozvoj komunikace, chápat jednoduché vztahy a souvislosti.

Motivace: „Ahoj děti, podívejte se, co jsem cestou do školky našla za dopis. V dopise se píše, že nastalo jaro a na jaře se rodí hodně mláďátek, a proč? Protože příroda se probouzí, začíná být více teplo a tak mláďátka nezmrznou a je dostatek potravy pro mláďátka i jejich maminky. Za chvíli přijde na návštěvu jeden kamarád, který je také ještě mláďátko. Jste zvědavé, co je to za kamaráda? - Motivace plyšákem kuřátka. (Ahoj děti, víte, kdo já jsem? (Kuřátko) a víte, kdo je moje maminka a tatínek? (Slepice, kohout) Tak já vám je ukážu na obrázku. A představím vám také ostatní mé kamarády, se kterými se budete potkávat v průběhu celého týdne.“

Způsob hodnocení: Děti chválíme slovně v průběhu aktivity za správné odpovídání na otázky a přiřazování mláďat k rodičům.

Pomůcky: Plyšové kuřátko, knížka s obrázky zvířat a mláďat (Kamarádi zvířátka), obrázky zvířat a jejich mláďat, záhadný dopis.

Prostředí: herna, na koberci

Popis organizace: V herně na koberci v kroužku.

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Děti téma zaujalo. Zvířátka mají rády a tak se těšily na další aktivity spojené s tímto tématem. Moc se jim líbilo čekání na to, zdali se druhý den z vajíčka vyklube kuřátko.

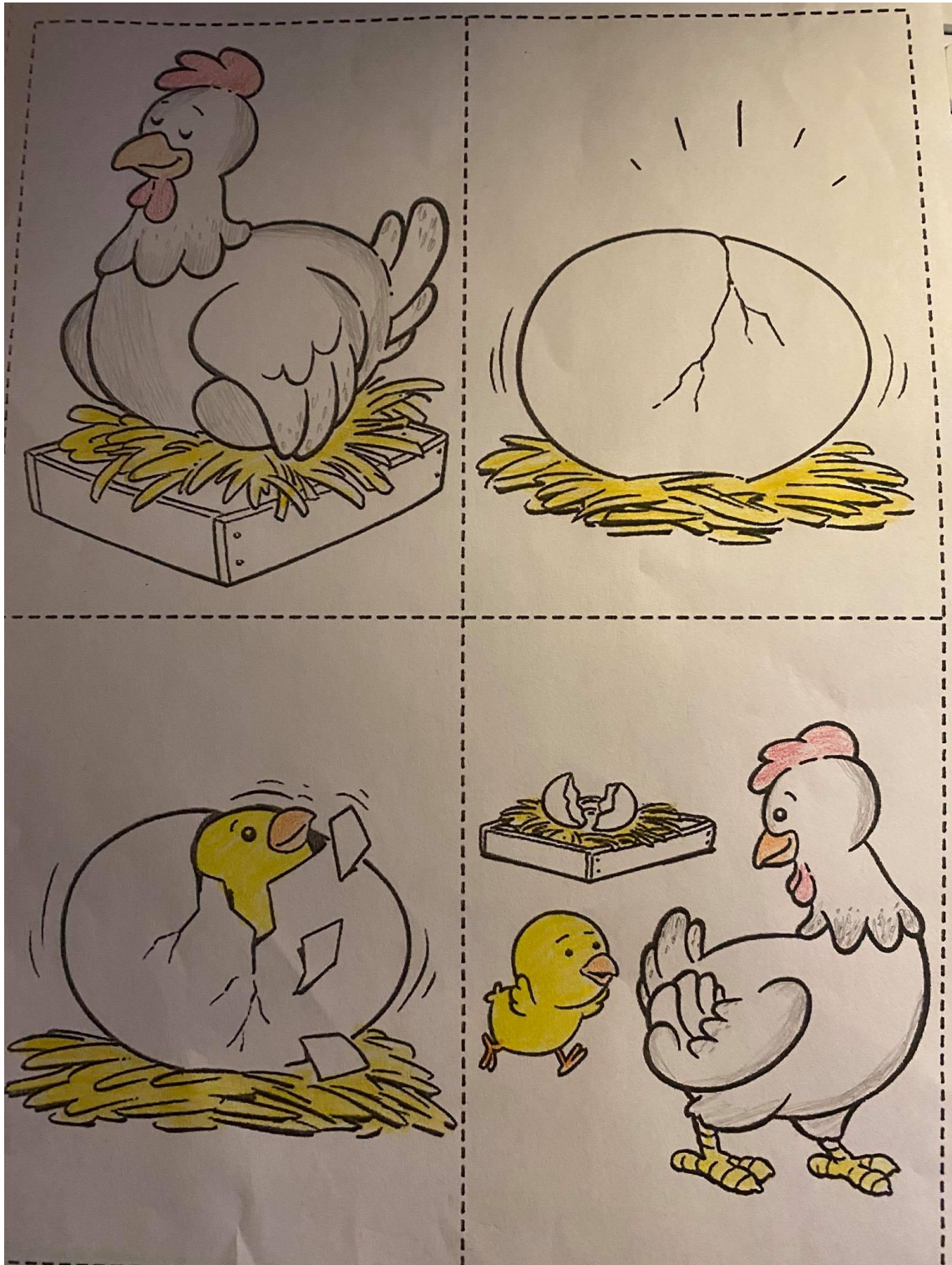
Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem týdne, vhodně je motivujeme	
7 minut	2) Ukázka kamarádů kuřátka – mláděátka zvířátek z knížky „Kamarádi zvířátka“ vždy ukázat zvíře a říct, jak se jmenuje jeho mládě. Ke každému zvířátku je jednoduchá básnička, kterou dětem povíme. (Kotě, štěně, tele, kůzle, sele, králíček, káče, house, jehně, hříbě)	<i>Otevřeme okno, aby se dětem lépe dýchalo.</i>
3 minuty	3) Předmatické představy: „Najdi mláděátku maminku nebo tatínka“ – po prostoru rozmístíme kartičky s mláděaty a jejich rodiči. Děti se snaží společně najít a přiřadit mláděata a spočítat mláděátka i jejich rodiče. Děti je mohou seřadit dle velikosti apod. Na konec si zopakujeme všechna zvířata a jejich mláděata.	
2 minuty	4) Z čeho je kuřátko? „Děti, teď jste se seznámily s mými kamarády, s kterými si budete hrát po celý týden, ale víte, kde já jsem se vlastně vzal? Kdo je má maminka s tatínkem? Podívejte se na obrázky, které jsem vám přinesl.“ (obrázková posloupnost od vajíčka až po kuřátko) „Vylíhl jsem se z vajíčka, a já tu mám pro vás také jedno vajíčko a schválně, jestli se nám do zítřka z něj vyklube kuřátko, jako jsem já. (Vajíčko	

2 minuty	<p>musím dát do vody a druhý den se z něj vyklube žluté kuřátko, které na děti bude ráno čekat – ukázat při ranním kruhu.)</p> <p>5) Závěr, hodnocení, úklid pomůcek – poprosíme děti, aby pomohly s úklidem kartiček. Pochválíme za spolupráci i za pomoc při úklidu. Děti se zeptáme, co se jim na dnešní aktivitě nejvíce líbilo.</p>	
----------	---	--

Obrázek 2. : Řazení zvířecích rodinek

Obrázek 3. : Obrázková posloupnost líhnutí kuřátek

Metodický list 2

Námět: Naklíčení osiva

Časová dotace: 10 minut

Rozvíjená oblast: Pracovní činnost

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO: jemná motorika - práce s velikonočním osivem.

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: zaregistrovat změny ve svém okolí (vyklíčení osiva), vnímat a rozlišit hmatem vlastnosti materiálu.

5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ): uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu), být citlivý k přírodě.

Cíl: Rozvoj koordinace ruky a oka, rozvoj jemné motoriky – práce se semínky a hlínou. Pozorovat přírodní jevy a změny.

Motivace: „Děti, víte, co takové kuřátko a slepička jí? Zobe? (zrníčka) Její potravou je i tento oves, ale věděly jste, že pokud takový oves zasadíme, vyroste nám v trávu a tu mohou potom spásat i ostatní zvířata? My si teď oves zkusíme zasadit a uvidíme, zdali nám koncem týdne vyklíčí. Později si do něj vyrobíme kuřátko.“

Způsob hodnocení: Děti chválíme v průběhu činnosti za aktivitu a šikovnost. Na konci aktivity se všichni půjdeme podívat na kelímky s vysetým osivem.

Pomůcky: květináčky nebo větší kelímky od jogurtu (pudingů), hlína, velikonoční osivo, voda na zalití

Prostředí: třída nebo venku na zahradě

Popis organizace: Skupinku dětí (cca 5 dětí si vezmeme ke stolku, ostatní si hrají např. S Lego farmou, skládají papírovou farmu apod.)

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Dětem se činnost velice líbila. Rády pracují s přírodninami. Všechny děti byly natěšené, až jim osivo vyklíčí. Činnost je snadná, všichni ji zvládli s dopomocí starších nebo pedagoga.

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a vhodně je motivujeme	<i>Otevřeme</i>
5 minut	2) Pracovní činnost - každému dítěti rozdáme podepsaný kelímek, do kterého si dá hlínu a malinko pokropí vodou, aby hlína neprášila. Na ni nasype dostatek semínek a ty zatlačí do půdy. Opět zalijeme vodou.	<i>okno, aby se účastníkům lépe dýchalo při</i>
3 minuty	3) Závěr, hodnocení, úklid pomůcek – Na závěr poprosíme poslední děti o pomoc s úklidem pomůcek a potom se půjdeme všichni podívat na kelímky s osivem. Osiva můžeme ještě zalít.	<i>pracovní činnosti.</i>

5.3.2 Úterý

Druhý den ráno při postupném příchodu dětí jsem s dětmi tvořila mláďata technikou bubble art. K předem připravenému stolečku jsem si děti zvala po čtyřech (záleží na složení skupiny). Pokud se aktivita nestihne se všemi dětmi, můžeme pokračovat v každé možné chvíli nebo druhý den.

Ostatním dětem jsem mezitím dala k dispozici papírovou farmu, do které mohly složit papírová zvířata (skládačka Na statku – trojrozměrný model). Pro některé děti to bylo velmi obtížné, ale s pomocí starších dětí některá zvířata zvládly.

Jako druhá řízená aktivita byla pohybová hra s názvem Zvířecí rej, kterou předcházela pohybová chvilka, která je na uvážení všech učitelů zvlášť. Tuto pohybovou hru lze hrát i venku, protože není složitá na přípravu.

Metodický list 3

Námět: Mlád'ata technikou Bubble art

Časová dotace: 30-40 minut

Rozvíjená oblast: Výtvarná výchova

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO: upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných výtvarných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje, zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami.

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: určit tvar, materiál, počet, velikost, odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.) umí rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník, kosočtverec.

5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ): uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu), být citlivý k přírodě.

Cíl: Rozvoj estetičnosti, rozvoj jemné motoriky, vyzkoušet si míchání barev, experimentovat a užít si zajímavou činnost prožitkovou metodou.

Motivace: „Protože je jaro takové veselé a barevné a i sama mlád'átka jsou veselá, my si teď pomocí barev vytvoříme také něco veselého a barevného, jen si rozmyslete, jaké mlád'átko byste chtěly.“

Způsob hodnocení: Děti chválíme v průběhu činnosti za aktivitu a šikovnost. Po ukončení aktivity se s dětmi půjdeme podívat na všechna zvířátka, každý nám jej může představit a něco o něm říct.

Pomůcky: čtvrtky A4, tempery, brčko, voda, jar, míchátko, lžice, nádobka (kelímky od pomazánek, mističky apod.)

Prostředí: třída, výtvarna

Popis organizace: U stolečku, nejlépe po menších skupinách.

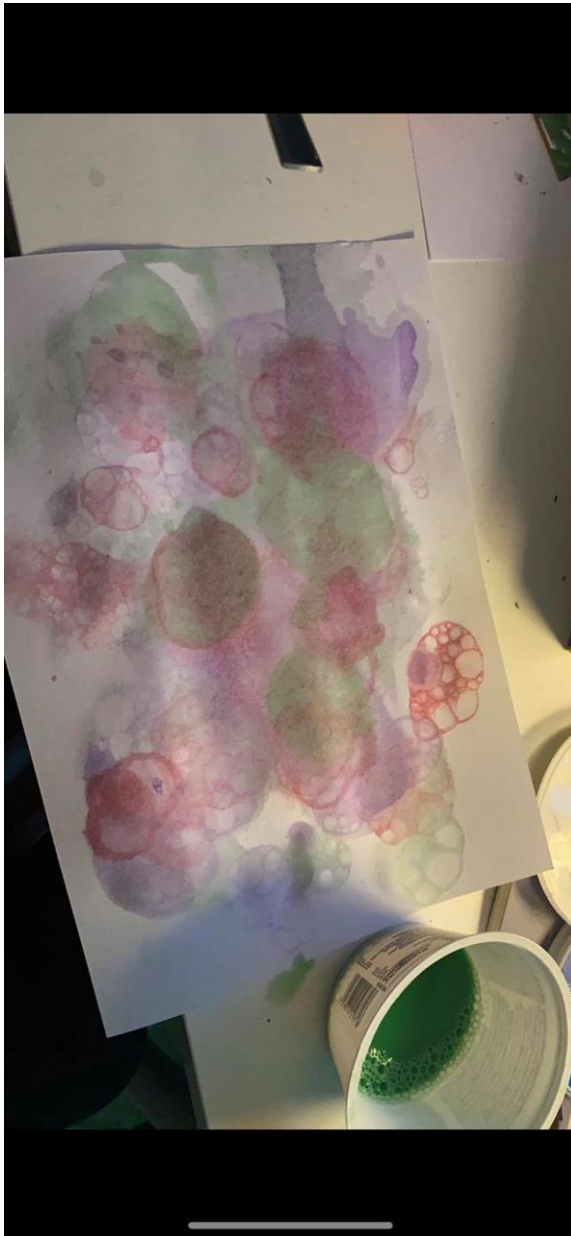
Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Děti činnost velice bavila, protože ji dělaly poprvé a byla to pro ně novinka. Líbilo se jim, že mohou zvolit jakékoliv mlád'átko.

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a pravidly a vhodně je motivujeme	<i>Dbáme na to, aby děti lžíci nenabíraly celou tekutinu, ale pouze bubliny a také, aby děti uměly do brčka foukat a tekutinu nevdechovat.</i>
20-30 minut	2) Výtvarná činnost: Děti si na čtvrtku A4 podle vlastního návrhu vytvoří šablonu zvířátka (zajíček, kuře, kočka, pes, ...) Menším dětem poskytneme na výběr předem vytvořenou šablonu. Do nádoby se smíchá ve správném poměru tempera s jarem a vodou (asi 2 lžíce tempery, 2 lžíce jaru a 2,5 del vody) vše promícháme. Foukáním do brčka vytvoří bubliny a pomocí lžíce a brčka přenáší bubliny na čtvrtku A4. Na zaschlý podklad obkreslí šablonu zvířátka a vystříhnou. Potom mohou fixou dokreslit části těla či obličej.	<i>Pokud menší děti nezvládnou vytvořit vlastní šablonu, můžeme jim pomoci, či poskytnout vlastní předem připravenou šablonu, kterou si jen na podklad obkreslí.</i>
5 minut	3) Závěr, hodnocení, úklid pomůcek – Na závěr poprosíme děti o pomoc s úklidem pomůcek. Všechny práce si navzájem ukážeme, pochválíme a děti mohou v kroužku ukázat své dílo a představit nám ho.	<i>Děti si mohou zkusit samy namíchat zajímavé barvy a vzájemně si je půjčovat.</i> <i>Otevřeme okno,</i>

		<i>aby se lépe dýchalo při výtvarné činnosti.</i>
--	--	---

Zdroje: Inspirace z práce mé kamarádky.

Obrázek 4. : Bubble art

Obrázek 5. : Bubble art

Metodický list 4

Námět: Zvířecí rej

Časová dotace: 10-15 minut

Rozvíjená oblast: Pohybová výchova

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO: pohybovat se bezpečně ve skupině dětí, pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více), orientace v prostoru

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: správně reagovat na světelné a akustické signály, uplatňovat postřeh a rychlost

Cíl: Rozvoj pohybových schopností a hrubé motoriky, upevnění znalostí v oblasti domácích zvířat, orientovat se v prostoru, vnímat a porozumět povelu.

Motivace: „Ráno jsme tvořili mládřátka a stejně jako my máme své domečky, i zvířátka mají svá doupátka, pelíšky či hnízda, my si teď na ně zahrajeme. Rozdělím vás do skupinek a budete představovat různá zvířata a budete si pamatovat, kde bydlíte.“

Způsob hodnocení: V průběhu aktivity chválíme slovně za dobrý postřeh dětí.

Pomůcky: pomůcky na pelíšky (lana, deky, obruče, ...)

Prostředí: třída, venku

Popis organizace: Děti jsou v předem určených pelíškách, potom vybíhají do prostoru mimo ně.

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Hra se dětem líbila, všechny děti dávaly pozor, aby nezmeškaly svou chvíli vyběhnout.

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a pravidly a vhodně je motivujeme	<i>Dbáme na bezpečnost v prostoru, aby zde nebyly</i>
7 minut	2) Pohybová hra – Pravidla: Děti rozdělíme do skupinek cca po 4 dětech a určím jim pelíšky (kruhy, lano, deky, ...) každá skupinka bude představovat	<i>žádné překážky a tak nehrozilo nebezpečí</i>

3 minuty	<p>nějaké zvířátko. Děti mají za úkol si zvíře i svůj pelíšek pamatovat.</p> <p>Děti jsou v pelíšku a učitelka zvolá „Teď vyběhnou samá kořata“ děti, které jsou kořata z pelíšku vyběhnou a v prostoru představují kořata, potom učitelka dá pokyn k návratu a vyvolává další skupinku. Pokyny může různě střídat a kombinovat (např. Vyběhnou kořata a kuřata, apod.) Hra končí, když se několikrát vystřídají všechny skupinky.</p> <p>3) Závěr, hodnocení, úklid pomůcek – Poprosíme děti, aby pomohly s úklidem pelíšku. Všechny na závěr pochválíme.</p>	úrazu.
----------	---	--------

Zdroje: JUKLÍČKOVÁ-KRESTOVSKÁ, Z., 1985. *Pohybové hry dětí předškolního věku*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 80-04-24497-1.

5.3.3 Středa

Tento den se děti začnou učit písničku s názvem Zvířátka. Začneme se jednoduchým dechovým cvičením, procvičením jazyka a artikulačním cvičením. Následně děti rozezpíváme na jednoduchou lidovou píseň, např. Skákal pes, kočka leze dírou, ... Píseň se děti učí postupně, nejdříve píseň dětem zazpívám, potom společně rozebereme slova, poté děti hrají na „ozvěnu“ učitelky, potom si ji zkusíme zazpívat všichni. Můžeme použít hry s písni, jako např. Zpíváme šepotem, ... V příštích dnech můžeme přidat orffovy nástroje či hru na tělo. K písni se budeme vracet i v příštích dnech.

Další aktivitou je pohybová hra se zvuky zvířat. Hra je inspirovaná podobnými známými hrami. Já jsem si ji přizpůsobila do tohoto tématu a sama editovala nahrávku zvuků zvířat, kterou pro hru využiji.

Metodický list 5

Námět: Zvířátka

Časová dotace: 10-15 minut

Rozvíjená oblast: Hudební výchova

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO: zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly).

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus, zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je.

5. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ): Vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností.

Cíl: Rozvoj hlasu, dechového a artikulačního ústrojí, rytmizace.

Motivace: „Děti, pamatujete si, jakou jsme včera hráli hru? (Na zvířátka, zvířecí rej, ...)

A když si o těch zvířátkách a jejich mláďatech budeme povídat celý týden, naučíme se o nich písničku. A pokud máte doma nějaké domácí zvířátko, můžete mu tuto písničku zazpívat a určitě bude mít radost, a pokud nemáte, můžete ji zazpívat pro radost mamince, tatínkovi, nebo babičce.“

Způsob hodnocení: Děti chválíme slovně již v průběhu aktivity – za provedení dechového cvičení apod. A také na závěr při společném zpívání písničky.

Pomůcky: Noty, text, popř. Orrfovy nástroje

Prostředí: herna

Popis organizace: V herně v půlkruhu, aby všechny děti viděly na klavír a pedagog viděl na ně. Ve stoje nebo na lavičkách.

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Tuto písničku děti neznaly, byla pro ně nová, tudíž i zajímavá. Líbily se jim i jednotlivé kroky, než jsme se písničku začali učit. Líbilo se jim zábavné dechové cvičení i gymnastika mluvidel. Dětem jsem zazpívala píseň celou, ale naučím je pouze jednu sloku, v dalších dnech můžeme naučit další sloky, aby to pro děti bylo stále zábavné.

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a pravidly a vhodně je motivuji	<i>Dbáme na správné držení těla, pěvecké dýchání,</i>
2 minuty	2) Dechová cvičení, procvičení jazyka, gymnastika mluvidel - Dáme před sebe pěst a představíme si, že držíme květinu, nádech nosem (přičichnutí ke květině – pejsci běhají a mohou běhat třeba na louce po květinách), výdech ústy – opakujeme alespoň 5x - Dáme před sebe dlaň a v ní si představíme hlavičku pampelišky, nádech nosem a při výdechu si představíme, jak foukáme chmíříčka pampelišky. - Zahrajeme si na pejska, dýcháme rychle ústy s vyplazeným jazykem - Z rukou si uděláme mističku a jazykem lížeme mlíčko jako kočička. - Budeme kuřátka a několikrát za sebou s vyšpulenými rty uděláme „pipipipipi“.	<i>výslovnost a správně tvořený tón otevřeme okno, aby se lépe dýchalo. K písničce se budeme v následujících dnech vracet a více s ní pracovat. Nejdříve děti naučíme pouze první sloku, v dalších dnech můžeme přidat další. (můžeme přidat Orffovy nástroje, „Hru na tělo“, pohybový doprovod – pohyb</i>
3 minuty	3) Rozezpívání – „Děti, znáte nějakou písničku o pejskovi? Já znám, a myslím si, že vy určité také. (skákal pes přes oves) A abyste hezky zazpívaly tu novou písničku, tak se rozezpíváme na písničku skákal pes přes oves. (Můžeme také použít zpívání šepotem)“	
2 minuty	4) Dětem píseň zahrajeme na zvolený hudební nástroj a zazpíváme	
2 minuty	5) Rozbor písně – O čem se v písni zpívá? Nejdříve o	

	kočičce, z které už je velká kočka a má koťata. Potom o štěněti, které je chlupaté, jako kdyby spadlo do vaty a o kuřátku co má za maminku slepičku.	<i>znázorňující obsah písně)</i>
5 minut	6) Společný nácvik písně – „Hra na ozvěnu“: děti zpívají to, co zpívá učitelka.	
4 minuty	7) Závěr, hodnocení - na závěr si celou píseň zopakujeme všichni spolu, potom k tomu můžeme použít: „Hru zpíváme hlasitě nebo tiše“ - řekneme dětem, že si písničku zkusíme společně ještě jednou, ale celou ji zazpíváme potichu nebo naopak nahlas. Děti pochválíme za pozornost, za snahu při učení písně.	

Zdroje: *Vlastní píseň, slova jsem napsala já a noty má kamarádka Maruška Svobodová.*

Zvířátka

Hudba: Marie Svobodová
Text: Kristýna Maderová

Mě li jsme tu jed-nu ma-lou ko-čič-ku kte-rá mě-la za-pa-nič-ku hol-čič-ku
Měli jsme tu štěně hodně chlupatý Jako kdyby spadlo zrovna do vaty.
Na dvo-reč-ku ská-če ku-ře žlu-ťoun-ké Gno-žič-ky má je-nom-tak-hle te-nou c
Fous-ky dráp-ky pěk-ně špi-ča-tý teď už je to koč-ka sko-ťa-ty
Je to ma lá, bí-lá ku-lič-ka, ja ko když má koč-ka klu-bíč-ka.
Zo be zr ní, ob-čas tra-vič-ku ma min ku má hod nou sle-pič ku.

Obrázek 6. : Noty k písni

Metodický list 6

Námět: Zvuky zvířat

Časová dotace: 15 minut

Rozvíjená oblast: Rozumová a pohybová výchova

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO: pohybovat se bezpečně ve skupině dětí, pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více).

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus, správně reagovat na světelné a akustické signály, uplatňovat postřeh a rychlost.

Cíl: Rozvoj pohybových schopností a hrubé motoriky, upevnění znalostí v oblasti domácích zvířat, uvolnění celého těla po klidové aktivitě.

Motivace: „Děti, povězte mi, o čem jste teď zpívaly? (O kočičce) A víte, jak taková kočička dělá? (Mňau) A my si teď zahrajeme hru, kde budete poslouchat zvuky různých domácích zvířat a k nim hledat správné obrázky zvířat, tak jsem velice zvědavá, zdali to zvládnete, věřím, že ano. Mezi zvuky zvířat hraje i písnička, tak si můžete mezi tím zaběhat a zatancovat, ale bedlivě poslouchejte, abyste ta zvířátka slyšely.“

Způsob hodnocení: Děti mají hru vlastně „za odměnu“ po klidové aktivitě, kdy zpívaly. Chválíme je po každém přehraném zvuku zvířete, když ho určí správně. Na konci hry děti pochválíme hromadně za spolupráci a aktivitu při hře.

Pomůcky: Karty zvířat na hru, reproduktor s nahrávkou, plastové kruhy nebo lana na vytvoření kruhů.

Prostředí: třída

Popis organizace: Kruhy s obrázky jsou rozmístěny po herně s kobercem, děti se při hře pohybují volně kolem.

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Tato pohybová hra se dětem velice líbila. Je pro ně celkem nová, bavilo je poslouchat zvuky zvířat z reproduktoru a hledat správná zvířata v kruzích. Každé dítě chtělo být první a co nejrychleji poznat zvíře dle zvuku. Hra je trochu složitější na přípravu, protože potřebujeme sestříhanou nahrávku zvuků zvířat, se kterými chceme pracovat. Také je nutné přinést reproduktor či nahrávku dát na CD. Ale musím podotknout, že děti hra opravdu velice baví a zároveň rozvíjí. Tudíž se příprava „vyplatí“.

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a pravidly a vhodně je motivujeme	<i>Kruhy s obrázky zvířat je třeba si připravit</i>
asi 10-15 minut	2) Pohybová hra – Pravidla: děti běhají po prostoru mezi kruhy s obrázky domácích zvířat (koza, ovce, kůň, pes, slepice, kočka, kachna, kráva) a čekají na zvuky zvířat. Mezi jednotlivými zvuky hraje hudba, na kterou děti tančí či běhají. Po skončení všech zvířat můžeme obrázky přeházet a hru si zahrajeme ještě jednou. Možná je také obměna: po uslyšení zvířete děti dané zvíře předvádí a zároveň jdou do příslušného kruhu a čekají na další zvíře, které následně předvádí a najdou (vhodné pro starší věkovou skupinu).	<i>ředem, např. Ještě před nácvikem písně. Otevřeme okno, aby se lépe dýchalo při pohybové hře.</i>
3 minuty	3) Závěr, hodnocení, úklid pomůcek – Poprosíme děti, aby pomohly s úklidem obrázků a kruhů. Poprosíme každého či ve dvojici, aby přinesli po jednom obrázku a následně po jednom kruhu (nebo např. Dívky obrázky, chlapci kruhy – pokud nechám volně, děti se o obrázky přetahují a hádají se, kdo jich přinese více apod.)	

Zdroje: Vlastní nápad na pohybovou hru inspirována známými hrami se zvuky.

5.3.4 Čtvrtek

Komunitní kruh bych volila na téma Zvířata a jejich produkty. Ukázala bych dětem leporelo, kde jsou namalovaná zvířata, k čemu jsou užitečná a jejich produkty. Je možnost si předem připravit i karty na toto téma.

Prvním metodickým listem je pohybová činnost, která obsahuje rozehrání, průpravnou část, pohybovou hru i relaxaci. Vše je motivováno kočkou a koťaty. Po pohybové činnosti dětem rozdám pracovní listy – grafomotorické cviky. Mladší děti by dostaly pracovní list, kde by muselo koťátko najít svou maminku (nácvič vodorovných čar) a starší děti by měly za úkol dodělat kočičce klubička (uvolnění ramenního kloubu, ruky, ...)

Po pohybové chvílce by následovala dramatická chvílka – O koťátku, které zapomnělo mňoukat. Tento den bych s dětmi navázala také na didaktickou hru Klubičko.

Metodický list 7

Námět: Kočka a kořata

Časová dotace: 20 minut

Rozvíjená oblast: Pohybová výchova – rušná část, rozcvička, pohybová hra a relaxace

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO: pohybovat se bezpečně ve skupině dětí, vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru, koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, pohybovat se dynamicky po delší dobu, ovládat dechové svalstvo, vědomě uvolnit svalstvo těla, sladit pohyb s rytmem.

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: porozumět slyšenému pokynu, vědomě využívat všech smyslů, soustředit se na činnost a její dokončení.

Cíl: Rozehřátí celého těla, uvolnění svalů v těle, procvičení celého těla, průprava

Motivace: „Děti, představte si, že jste kořátka, my si na ně teď zahrajeme. Nejdřív se jako ta kořátka rozcvičíme a potom třeba i chytíme nějakou myšku.“

Způsob hodnocení: Děti chválíme v průběhu všech činností. Za správně provedený pohyb při rozehřívání i při rozcvičce. Při pohybové hře chválíme rychlé reakce kocourka i myši. Na závěr všechny děti pochválíme za aktivitu.

Pomůcky: Pomůcky na vytvoření pelíšků pro rozehřívací část (obruče, deky, lana, aj.)

Prostředí: třída, herna

Popis organizace: V prostoru po třídě či herně. Při rušné části, pohybové hře a relaxaci volně. Při průpravné části jsme v kruhu.

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Dětem se celá pohybová činnost líbila. Líbila se jim představa, že jsou kořata. Jednotlivé části jsem nevolila příliš dlouhé, aby neztrácely pozornost a činnosti se jim líbily.

Popis činnosti:

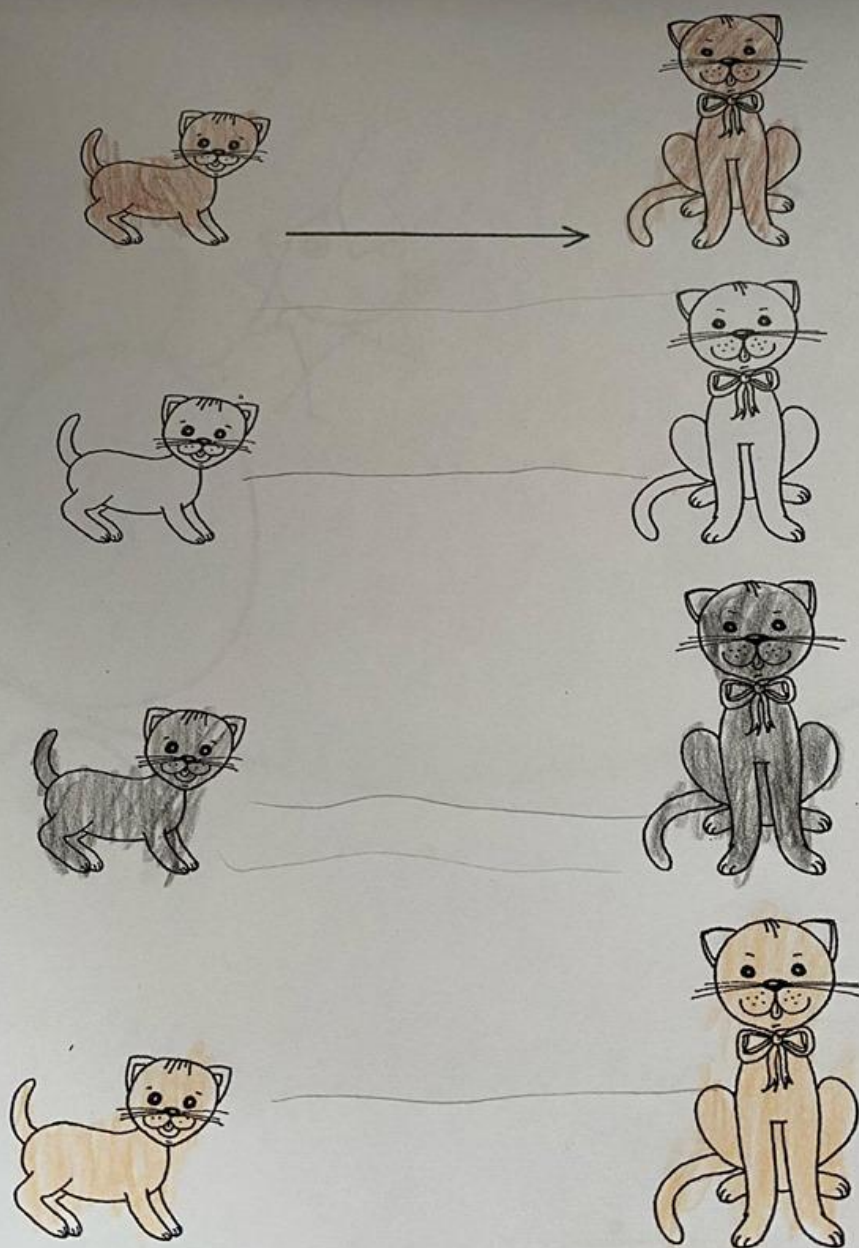
Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a pravidly a vhodně je motivujeme	<i>Pelíšky musíme mít předem připravené v prostoru, kde</i>

4 minuty	<p>2) Rušná část – Určíme činnost, kterou děti budou předvádět, když učitel bude hrát na piano popř. Bubnovat na bubínek (Běh, zakopávání, skákání jako žabky, čápi, lezení, ...) Když učitel přestane hrát, děti se musí co nejrychleji dostat do doupatěk, boudiček a pelíšků (Které máme předem připravené v prostoru – z lan, kruhů, deky apod.) Poté pedagog řekne jiný povel, děti se pohybují v rytmu nástroje a když přestanu, opět si najdou pelíšek. (Děti mohou pokadě zvolit jiný)</p>	<p><i>budeme dělat rozechřívací činnost.</i></p> <p><i>Při běhu dbáme na bezpečnost dětí – volíme prostor bez nebezpečného</i></p>
6 minut	<p>3) Průpravná činnost – Kočičí rozcvička</p> <p>Naše kočka strakatá, ta má hezká koťata. (<i>Stoj, ruce v bok, úklony do stran celým trupem</i>)</p> <p>Ráno vstanou z pelíšku, protáhnou se trošičku. (<i>Rukama pohyb nahoru nad hlavu, nejdříve vytažení jedné ruky, potom druhé</i>)</p> <p>Kočka s nimi procvičí, všechny cviky kočičí. (<i>Kroužení v rukou, v loktech a potom v rameni – vždy dva kroužky jednou částí</i>)</p> <p>V zahradě pak pod jabloní, za ocáskem se tam honí. (<i>Otáčení trupu vzad vždy s jednou rukou (snažíme se chytit ocásek)</i>)</p> <p>To koťata nebaví, lehnou si tam do trávy. (<i>Zakroučíme rukama ne-ne a lehneme si, následně sed roznožný a úklon k jedné noze, doprostřed a poté k druhé noze. Kroužíme v kotníku, půlkruhy hlavou, vyklepání nohou.</i>)</p>	<p><i>nábytku či s překážkami.</i></p> <p><i>Každou část se snažíme vhodně a zábavně motivovat.</i></p>
5 minut	<p>4) Pohybová hra „Na kočku a myš“ – Najednou jeden kocourek uviděl myšičku a snažil se myšku nalákat. Myška bude (určím dítě) a kocourek (určím druhého) a zahrajeme si hru.</p>	

	<p><i>Pravidla hry:</i> Určíme kočku a myš. Děti se drží v kruhu za ruce. Myš je uvnitř, kočka venku. Kočka říká: <i>"Myšičko, myš, pojd' ke mně blíž"</i>. Myška odpovídá: <i>"Nepůjdu, kocourku, nebo mě sníš!"</i> - na to děti zvednou spojené ruce, myš vyběhne z kruhu a kočka jí honí. Myš se musí rychle opět schovat do domečku (kruhu). Pokud ji kočka chytí, role se mění - vybereme jiné děti. (Krestovská-Jukličková, Dvořáková, Šmejkalová 1985, s. 38)</p>	
3 minuty	<p>5) Relaxace – <i>„Koťátka se unavila z těch všech hrátek a tak se svalila do trávy a odpočívají. Dýchají nosem a vydechují ústy. Oči máme zavřená. Snažíme se nadechnout do břicha a nafouknout v břichu balonek. Tlapky úplně uvolníme a necháme je volně ležet. Potom si koťátka začínají tlapky protahovat. Nejdříve jednu, potom druhou a zadní. Pomalu se posadí, otřou tlapkami očka a pomalu postaví.“</i></p>	
3 minuty	<p>6) Závěr hodnocení, úklid pomůcek – Děti pochválíme za hezkou hru a spolupráci, také za pomoc při úklidu pelíšků. Činnost ukončíme rozdáním pracovních listů s kočičím klubičkem.</p>	

Zdroje: Zdroj říkadla: FRANČÍKOVÁ, R., ŘEZNÍČKOVÁ, D., 2009. *Říkadla pro nejmenší*. Praha: Jupiter Fortuna Libri, ISBN 978-80-7321-507-1.

NAKRESLI CESTU K MAMINCE
KOČCE

17

Obrázek 7. : Pracovní list pro mladší děti

Obrázek 8. : Pracovní list pro starší děti

Metodický list 8

Námět: O koťátku, které zapomělo mňoukat

Časová dotace: 35 minut

Rozvíjená oblast: Dramatická činnost, logopedická činnost

Rozvíjená vzdělávací oblast:

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), rozvoj sluchového vnímání a fonemického sluchu, správné motorky mluvidel, slovní zásoby a samostatného vyjadřování se zaměřením na hlásku Ť, procvičování polohy (před, za, vedle).

5. 3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ: uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří), respektovat rozdílné schopnosti, spolupracovat s ostatními.

5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ): uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí, spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně) - být citlivý k přírodě.

Cíl: Rozvoj komunikačních dovedností, pozornosti a soustředění, osobnostní a sociální rozvoj dítěte, rozvoj postojů, kooperace mezi dětmi, improvizovat.

Motivace: „Před chvílí jsme si zacvičili a zahráli jsme si na šťastná koťata. Ale myslíte si, že koťata mohou být i smutná? Proč by takové koťátko mohlo být smutné? (Ztratilo maminku, nemá mlíčko, nemá kamarády, ...) Já vám teď povím takový příběh o smutném koťátku, vy se dozvíte proč se tak cítí a také si na ně zahrajeme.“

Způsob hodnocení: Slovně chválíme herce za pěkné představení. Diváky chválíme za pozornost. Všem poděkujeme za spolupráci a pochválíme je.

Pomůcky: Čepečky zvířátek či jiné masky. Obrázek pro logopedickou chvíli.

Prostředí: třída

Popis organizace: V kruhu na zemi na koberci.

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Dětem se činnost velmi líbila. Dramatizace příběhu a rozehrání je moc baví. Nikdo s ničím neměl žádný větší problém. Jen některým rolím jsem musela dát signál, kdy mohou vstoupit do děje. Hra Ubohé malinké koťátko děti bavila, velice se při ní bavily a nasmály.

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a vhodně je motivujeme	<i>Dbáme na klid, aby diváci pozorně sledovali děj a nerušily.</i>
4 minuty	2) Dětem celý příběh nejdříve přečteme	<i>otevřeme okno, aby se lépe dýchalo při divadélku.</i>
4 minuty	3) Rozdělení rolí a příprava kostýmů – oblékání - Předem připravené čepečky zvířátek si vybrané děti obléknou. Pokud nemáme například čepeček či masku koně, můžeme v dramatinaci zvířátka pozměnit.	<i>Scénář by se učitelka měla naučit přeuvyprávět, nejlépe z paměti. Popř. Může mít napsané poznámky, jaká postava je zrovna na řadě.</i>
6 minuty	4) Dramatizace pohádky – Utvoříme velký kruh, na jedné straně jsou herci a na druhé diváci. Učitelka je vypravěč a dělí strany kruhu na poloviny. Začínáme vyprávět příběh o koťátku, které zapomělo mňoukat a často si hrálo se štěňátkem. (Doprostřed kruhu přijde koťátko se štěňátkem a hrají si.) Potom pokračuje vypravěč a čte děj. Doprostřed kruhu přichází a odchází děti podle toho, jakou roli hrají.	<i>Tuto aktivitu není nutné nějak hodně trénovat, je založena spíše</i>
5 minut	5) Práce s obrázkem – S dětmi zůstaneme v kruhu a doprostřed dáme velký obrázek dvou koťat a štěňátka. Ptáme se dětí na otázky, kterými je přimějí ke kolektivnímu logopedickému cvičení hlásky Ť. Děti vyvolávám, ať se nepřekřikují. Přimějeme děti, aby mi odpovídaly celou větou. Otázky: 1. Najdi na obrázku šedé kotě, a řekni mi, co dělá?	

5 minut	<p>2. Najdi na obrázku bílé kotě, pod čím sedí?</p> <p>3. Kde visí hodiny? Jak hodiny dělají?</p> <p>4. Kdo přišel z venku?</p> <p>5. Na parapetu před oknem je? (Květinka)</p> <p>6) Dramaticky-zábavná hra „Ubohé malinké koťátko“: Vybereme jednoho hráče, který na začátku bude hrát roli ubohého malého koťátka. Koťátko třikrát srdceryvně zamňouká. Pak ke koťátku přistoupí první hráč, pohladí ho po hlavě a řekne: ubohé malé koťátko. Když se dokáže ovládnout, odstoupí, koťátko zas zamňouká a přijde k němu další hráč. Kdo neudrží kamennou tvář a usměje se, nebo se dokonce rozchechtá, vymění si s koťátkem úlohu. Úkolem je udržet si kamennou tvář.</p>	<p><i>na improvizaci.</i></p> <p><i>- Děti dělají v rolích to, co slyší od vypravěče.</i></p> <p><i>Samozřejmě musí alespoň částečně příběh znát.</i></p>
2 minuty	<p>7) Závěr hodnocení, úklid pomůcek – Na závěr můžeme pohádku přečíst ještě jednou a vždy, když děti uslyší slovo Koťátko, tlesknou.</p> <p>- Hercům zatleskám, ostatním dětem slíbíme, že se příště role vymění. Pochvala dětí a úklid pomůcek.</p>	

Zdroje: ŽÁČEK, J., 2011. *Sedmero pohádek na dobrou noc*. Praha: Knižní klub. ISBN 978-80-242-3159-4.

Metodický list 9

Námět: Klubičko

Časová dotace: 10-15 minut

Rozvíjená oblast: Pohybově-didaktická výchova.

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO: pohybovat se bezpečně ve skupině dětí, zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky, pamatovat si postup řešení (např. Algoritmus, ...)

Cíl: Rozvoj obratnosti a koordinace těla při prolézání pavučiny, trénování slovní zásoby a jmen, spolupráce mezi dětmi.

Motivace: „Povídali jsme si, že jedním z produktů je i vlna, a já tady teď jedno takové klubko mám a my si s ním zahrajeme hru. Budeme si ho posílat a tím nám vznikne jeden takový útvar, potom uvidíme, co s tím dále.“

Způsob hodnocení: Chválíme děti v průběhu hry při prolézání „pavučinky“, na závěr všechny děti pochválíme a poděkujeme jim za pomoc při zavinování vlny zpět do klubička.

Pomůcky: Vlněné klubko

Prostředí: herna, na koberci

Popis organizace: V herně na koberci v kroužku.

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Tato klidná pohybová hra děti bavila. Neznaly ji. Děti si procvičily jména kamarádů, soustředily se při prolézání pavučinky a také se zasmály. Hru bych určitě volila znovu.

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a pravidly a vhodně je motivujeme	<i>Otevřeme okno, aby se lépe dýchalo při pohybové hře.</i>

10 minut	<p>2) Hra Klubíčko – Pravidla: Začíná učitelka, chytne jednu část provázku a posílá dalšímu, ten si chytne další část provázku a pokračuje tak, že řekne „Já jsem malé koťátko, co má rádo klubíčko a posílám ho. (Řekne jméno kamaráda a pošle mu klubíčko, kterého se postupně každý drží.) Když každý drží provázek, zeptám se, co to dětem připomíná (pavučinu) Tu si zkusí každý opatrně prolézt jako pavouk (každý zvlášť, vždy jde ten, se kterým si prolézající dítě vymění místo a chytne jeho část provázku).</p>	<p><i>Dětem je nutno říci, aby se vlny stále držely a nepouštěly ji z rukou.</i></p>
3 minuty	<p>3) Závěr, hodnocení, úklid pomůcek – Na závěr klubíčko znovu smotáváme stejným způsobem. Děti pochválíme za hezkou hru a pomoc při úklidu.</p>	

5.3.5 Pátek

Závěrečný den na děti čeká divadélko O kohoutkovi a slepičce, po kterém následuje práce s pohádkou a obrázková posloupnost, kdy děti skládají příběh pohádky.

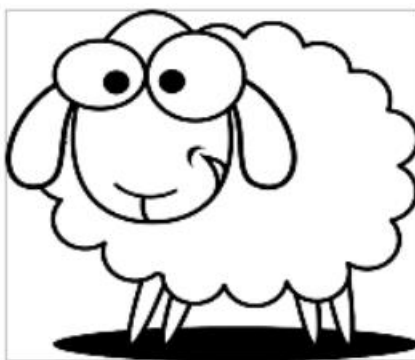
Druhou aktivitou je výroba papírových zápichů – kuřátek, se kterou můžeme začít již ráno. Tato kuřátka si děti potom zapíchnou do vyklíčeného osení.

Na závěr celého týdne si uděláme společnou reflexi. Děti posadíme do kroužku a každého zvlášť se ptáme, co se mu na celém týdnu líbilo nejvíce a co si zapamatovaly. Dáme prostor dětské představivosti a vlastnímu vyjádření. Abychom zajistili, že bude mluvit jen jedno dítě, tomu, kdo mluví, dáme kuřátko, které si budou děti v kruhu posílat. Dětem poděkujeme za spolupráci při celém týdnu, společně si zatleskáme a rozdáme dětem diplomy, které jsme si předem vytvořily pro každé dítě.

Diplom

za šikovnost při účasti na programu s
názvem Zvířata a jejich mlád'ata

Pro:

Ted' už znám zvířátka i jejich mlád'átka, umím je pojmenovat, vím jaký
dělají zvuk a k čemu jsou užitečná!

Obrázek 9. : Diplom

Zdroj: Volně použitelné ilustrace z webu Pixabay.com

Metodický list 10

Námět: Kohoutek a slepička

Časová dotace: 35-45 minut

Rozvíjená oblast: Dramatická činnost, rozumová výchova

Rozvíjená vzdělávací oblast:

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat, rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus, soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat)

5. 3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ: uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří), respektovat rozdílné schopnosti, rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy, pojmenovat povahové vlastnosti.

Cíl: Rozvoj estetického citění, rozvoj postojů a empatie, rozvoj komunikačních dovedností, pozornosti a soustředění.

Motivace: „Děti, povězte mi, o čem jsme si povídali minulý týden (o zvířátkách, o kuřátku). A já jsem si teď přinesla dva kamarády. Věděly byste, či je to maminka s tatínkem? (kuřátka) správně, a já vám teď o nich zahraji takové divadélko a vy budete ti diváci v divadle.“

Způsob hodnocení: Pochválím děti za pozornost na konci divadélka. Chválím za správně zodpovězené otázky, za správné seřazení obrázků.

Pomůcky: Plyšová maňáska, kartičky obrázkové posloupnosti.

Prostředí: třída

Popis organizace: Při divadélku hrají v dřevěném domečku, děti sedí naproti na zemi nebo židličkách. Při komunikativním kruhu sedíme všichni v kruhu na zemi.

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Tato činnost se povedla. Děti zvládly celou dobu dávat pozor. Na otázky aktivně odpovídaly a obrázkovou posloupnost většina skupinek správně seřadila. Divadélko se dětem moc líbilo a zaujatě sledovaly. (Vyzkoušeno se třídou 4-5 let)

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a vhodně je motivujeme – Můžeme nejdříve všechny potřebné rekvizity pro hraní divadla přikrýt dekou a postupně je dětem ukazovat. Děti by hádaly, o jakou pohádku by mohlo jít.	<i>Dbáme na klid při pohádce, aby děti nerušily ostatní a aby se snažily dávat pozor.</i>
10-15 minut	2) Divadélko s maňásky – pedagog hraje divadélko s maňásky na pohádku „O kohoutkovi a slepičce“ dle scénáře.	<i>otevřeme okno, aby se lépe dýchalo při divadélku.</i>
3 minuty	3) Dějová posloupnost dle obrázků - - společně si seřadíme obrázky podle děje příběhu, převedeme si ho. - Poté rozdělíme děti do 3 skupin, každé skupině rozdáme obrázky, které se snaží správně seřadit dle děje. Chodíme mezi dětmi, kontrolujeme správnost seřazení a v případě potřeby pomáháme.	<i>Scénář by se učitelka měla naučit převedět, nejlépe z paměti. Popř. Může mít napsané</i>
4 minuty	4) Komunikativní kruh – otázky: - Jaký byl kohoutek? (Lakomý, zlý, chamtivý, nenasytý, ..) - Jaká byla slepička? (Hodná, obětavá, snaživá, ...) - Jak příběh dopadl? - Jak by příběh mohl dopadnout jinak?	<i>poznámky, jaká postava je zrovna na řadě.</i>
5 minut	5) Závěr, zhodnocení, úklid pomůcek - Pochválíme děti za pozornost při divadélku, za šikovnost při řazení obrázků. Na závěr rozdáme dětem	

	pracovní listy se slepičkou a kuřátko, které motivujeme tím, že se zeptáme, jak se jmenují mláďata od slepice a kohouta. Menším dětem rozdáme jednodušší pracovní listy, kde mají spojit mláďátka s jejich maminkou.	
--	--	--

Zdroje: TETOUROVÁ, M., 2013. *Moje první pohádky*. Praha: Fragment. ISBN 978-80-253-2059-4.

Obrázek 10. : Maňásci

Metodický list 11

Námět: Kuřátko

Časová dotace: 20-30 minut

Rozvíjená oblast: Výtvarná výchova

Rozvíjená vzdělávací oblast a konkretizované výstupy:

5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO: upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje, zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem-překládání, textilem, modelovací hmotou), kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů.

5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA: rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost, odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.) umí rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník, kosočtverec.

5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ): uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu), být citlivý k přírodě.

Cíl: Experimentovat s kompozicí, zvolit si a vnímat různé povrchy papíru, zdokonalování stříhání a lepení papíru, prožitkovou metodou vytvořit zápich do vyklíčeného osení.

Motivace: „Děti, povězte mi, co jsme si na začátku týdne říkali, že si do toho vyklíčeného osení dáme? (Kuřátka) A my si teď taková kuřátka vyrobíme a potom si je dáme do travičky, aby se kuřátka měla dobře a vy si potom travičku i kuřátka můžete odnést domů jako dekoraci, nebo jako dárek.“

Způsob hodnocení: Děti chválím v průběhu činnosti za aktivitu a šikovnost. Po ukončení aktivity se s dětmi půjdeme podívat na všechna vyrobená kuřátka již zapíchnutá ve velikonočním osení.

Pomůcky: čtvrtky, tvrdý žlutý vlnkovaný či linkovaný 3D papír, žlutý hedvábný papír, nůžky, lepidlo, barevné papíry, chlupaté drátky, peříčka, 3D plastové oči.

Prostředí: třída, výtvarna

Popis organizace: Skupinku dětí (cca 4 si vezmu ke stolku, ostatní si hrají např. S Lego farmou, skládají papírovou farmu apod.)

Vlastní zhodnocení (sebereflexe): Tato činnost není pro děti těžká. Bavilo je vybírat si barevná peříčka a textury papíru a těšily se, až si budou moci dát kuřátko do narostlého velikonočního osení.

Popis činnosti:

Čas:	Popis činnosti:	Poznámky:
2 minuty	1) Seznámíme děti s tématem, cílem a pravidly a vhodně je motivujeme	<i>Tuto činnost je lepší dělat s dětmi po menších skupinkách,</i>
20-30 minut	2) Výtvarná činnost: Děti si papírové kolečko obkreslí na zvolený tvrdý papír nebo si zmačkají žlutý hedvábný papír a ten nalepí na kolečka ze čtvrtky. Každé dítě potřebuje dvě kolečka, mezi ty nalepí peříčko dle vlastního výběru (bílá, žlutá, oranžová, ..) poté si nakreslí na barevný papír kosočtverec jako zobák a ten nalepí. Nalepí také plastové oči. Na závěr uděláme děrovačkou dvě díry ve spodní části těla a provlékneme chlupaté drátky, na konci ohneme, jako nohy.	<i>proto bych ji dělala v průběhu celého dne, kdy ostatní děti mohou mít volnou zábavu, či už při jejich příchodu, kdy je ještě málo dětí.</i>
3 minuty	3) Závěr, hodnocení, úklid pomůcek – Na závěr poprosíme poslední děti o pomoc s úklidem pomůcek a potom se půjdeme všichni podívat na vyklíčené velikonoční osivo, ve kterých jsou již zapíchnutá	<i>Otevřu okno, aby se lépe dýchalo při výtvarné</i>

	kuřátka. Zhodnotíme si je, pochválíme.	<i>činnosti.</i>
--	--	------------------

Zdroje: Vlastní nápad, inspirováno velikonoční výstavou na liberecké radnici.

Obrázek 11. : Zápichy kuřátka

6. Ověření programu

V této části jsem se zaměřila na výsledky šetření v mateřských školách. Průzkumné šetření jsem prováděla celkem v pěti mateřských školách. Byla zjišťována vhodnost i oblíbenost veškerých aktivit, které jsou zahrnuty v tomto týdenním programu. Pro toto šetření jsem si zvolila metodu interview a dotazníku.

Dvě z pěti realizací jsem prováděla já za pomoci cvičných paní učitelek. Při první realizaci jsem pracovala s dětmi ve věku 4-5 let a druhá realizace byla v heterogenní třídě, kde byly děti ve věku 3-6 let.

6.1 Cíl výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření jsem usilovala o:

- zjištění a ověření vhodnosti zvolených aktivit v týdenním projektu Zvířata a jejich mláďata, který je určený pro děti ve věku od 3 do 6 let.
- zjištění oblíbenosti aktivit u dětí i učitelek,
- zjištění názorů a postojů učitelů ve vztahu k propojení aktivit v průběhu celého týdne.

Zajímalo mě, jak se od sebe liší odpovědi na otázky a názory jednotlivých učitelek.

6.2 Výzkumné otázky

- Splnil připravený program vytyčené cíle?
- Rozvíjejí aktivity dítě po všech jeho stránkách?
- Co se na projektu líbí učitelkám a co dětem?
- Jsou aktivity vhodné pro různé věkové kategorie?
- Navrhujete nějaké změny v programu?
- Dozví se děti něco nového?

6.3 Metodologie

Cílem praktické části mé bakalářské práce bylo, vytvořit týdenní projekt na téma Zvířata a jejich mláďata – projekt na rozvoj psychomotoriky. Projekt se bude skládat z jedenácti metodických listů a dalších dílčích aktivit. Ke zjištění vhodnosti a kvality projektu jsem použila metodu interview a dotazníku, pomocí kterých bylo ověřováno splnění kladených cílů projektu a zjištěny výsledky.

Výzkumná metoda - dotazník

Podle Gavory, 2000 pomocí dotazníku klademe písemné otázky a získáváme písemné odpovědi. Je to nejčastěji používaný způsob získávání odpovědí a údajů. Je vhodný pro hromadné získávání odpovědí. Dotazník se považuje za ekonomický nástroj využívaný k výzkumu. Osoba, která odpovídá na otázky v dotazníku, se nazývá respondent. V tomto šetření jsem zvolila dotazník s otevřenými otázkami, které jsem volila jednoduché a srozumitelné. Otevřené otázky neomezují respondenta a nevnučují mu volbu (Gavora 2000, s. 99–109).

Výzkumná metoda – interview

Tato metoda dokáže zachytit nejen fakta, ale také hlubší myšlenky a postoje respondentů. Můžeme pozorovat jejich vnější projevy a podle nich usměrnit průběh dalších otázek (Skalková a kol., 1983). Interview je založeno na interpersonálním kontaktu, proto je důležité navázání přátelského vztahu s respondentem a vytvoření otevřené atmosféry (Gavora 2000, s. 110–116).

Já zvolila nestrukturované interview, protože umožňuje úplnou volnost a otevřenost odpovědí, přináší nové a často neočekávané informace. Vyhodnocování je však složitější než při vyhodnocování z dotazníkového šetření.

6.4 Charakteristika výzkumných souborů:

Skupina respondentů byli učitelé v mateřských školách, kteří měli možnost sami program vyzkoušet a reflektovat nebo ho vidět mnou realizovaný. Všichni učitelé měli rozdílný počet let vlastní praxe v mateřské škole a tudíž i různé zkušenosti. Snažila jsem se zvolit různorodé školky, městské i vesnické. Celkem bylo vyhotoveno pět dotazníků. Návratnost dotazníků byla 100%. 60% respondentů byli učitelé ve vesnických mateřských školách a 40% byli učitelé z městských mateřských škol.

První metodu, kterou jsem zvolila k šetření je interview. To bylo

prováděno s každým učitelem zvlášť v mateřské škole po tom, co si v průběhu týdne program zkusili realizovat, nebo ho viděli realizovat mě. Nejdříve jsem nechala učitelky vyjádřit jejich vlastní reflexi a poté následovalo nestrukturované interview. Všechny informace, které vplynuly z pozorování, mi přinesly poznámky a možné návrhy k úpravě programu. Při rozhovoru jsme diskutovali o vhodnosti aktivit pro různé věkové kategorie, o jejich zajímavosti pro děti a o didaktickém obsahu všech aktivit v projektu.

Dotazníky dostali respondenti po interview po realizaci všech aktivit v týdenním projektu. Vyplněné dotazníky mi dva respondenti odevzdali na konci praxe a tři respondenti po vlastní realizaci aktivit. Dva dotazníky byly pro cvičné paní učitelky a tři dotazníky pro paní učitelky, které program realizovaly samy.

Tabulka 2. : Věk respondentů

Věk respondentů	Počet vyplněných dotazníků
Do 25 let	2
Do 35 let	1
Do 45 let	1
Do 55 let	1

Tabulka 3. : Počet let praxe respondentů

Počet let praxe	Počet učitelů
0-3 roky	2
4-10 let	1
10-20 let	1
20-30 let	1

Na začátek dotazníku měli respondenti uvést faktografické informace. Poté následuje několik otevřených otázek:

- Jak se Vám líbil celkový koncept projektu?
- Myslíte si, že aktivity byly vhodně zvolené k věku dětí ve třídě?
- Která činnost děti nejvíce zaujala?
- Máte nějaká doporučení pro úpravu programu?
- Je nějaká činnost, kterou s dětmi budete hrát či dělat pravidelně?
 - Je něco, co byste vytkla provedení programu nebo naopak pochválila?
 - Je v tomto týdenním programu zahrnuto vše, co by se děti měly v průběhu celého týdne o tématu dozvědět a vše, co by mělo být u dítěte rozvíjeno?

Otázky pro cvičné paní učitelky, které viděly mou realizaci:

- Domníváte se, že bylo dosaženo stanoveného cíle?
- Myslíte si, že aktivity byly vhodně zvolené k věku dětí ve třídě?
- Která činnost/činnosti děti nejvíce zaujaly?
- Byla některá z aktivit pro děti těžší?
- Máte nějaká doporučení pro úpravu programu?
- Líbily se Vám celkově aktivity, vyzkoušené s dětmi u vás ve třídě?
 - Je nějaká činnost, kterou s dětmi budete hrát či dělat pravidelně či byste si ji ráda sama zkusila?
 - Je něco, co byste vytkla provedení programu nebo naopak pochválila?

6.5 Výsledky šetření

Na základě interview a dotazníků byl program vyhodnocen. Vytvořila jsem z obou metod otázky, na které jsem sepsala odpovědi na základě odpovědí respondentek. Z výsledků byl vytvořen návrh pro úpravu programu.

Jak se vám projekt líbil a jak se vám pracovalo s metodickými listy?

Všechny učitelky se shodly na tom, že se jim projekt líbil, byl zábavný pro děti i je samotné. Čtyři paní učitelky z pěti uvedly, že se jim s metodickými listy pracovalo dobře, že byly srozumitelné a přehledné. Jedna uvedla, že činnosti dobře pro realizování pochopila, avšak je zvyklá na jiný zápis příprav.

Která činnost děti nejvíce zaujala?

Tři respondentky uvedly, že děti nejvíce zaujala pohybová hra se zvuky zvířat. Dvě zbylé respondentky uvedly, že se dětem nejvíce líbila pohybová hra Zvířecí rej. Z toho jsem si odvodila, že pohybové hry jsou u dětí těmi nejoblíbenějšími. Tři z respondentek odpověděly, že se dětem velice líbilo setí velikonočního osení a následné pozorování, jak klíčí a roste.

Byly aktivity vhodné pro všechny věkové skupiny ve vaší třídě?

Dvě respondentky uvedly, že měly strach, že děti v jejich třídě nezvládnou být v klidu a sledovat děj pohádky O kohoutkovi a slepičce a následně pracovat s obrázkovou posloupností více jak 30 minut. U jedné z respondentek se obava potvrdila. Děti nevydržely tak dlouho pracovat, proto učitelka obrázkovou posloupnost zařadila po pauze a oddechu. Zbylé respondentky uvedly, že žádná z aktivit pro děti nebyla těžká, akorát při výtvarné činnosti, zejména při bubble-artu byla potřeba menším dětem více pomáhat. Všechny respondentky uvedly, že při pohybových hrách starší děti pomáhaly těm menším.

Je činnost, kterou s dětmi budete hrát pravidelně?

Všechny respondentky uvedly, že se budou často vracet ke hře se zvuky zvířat. Všechny mě požádaly o nahrávku se zvuky. Hra měla velký

úspěch a učitelky by si ji rády přizpůsobily i do jiných témat. Jedna respondentka navíc uvedla, že budou často hrát hru Zvířecí rej, protože je variabilní i do jiných témat.

Je něco, co by učitelky programu vytkly či naopak pochválily?

Jedna respondentka uvedla, že by zařadila do celého týdne práci s básničkou. Další respondentka uvedla, že by zařadila o jednu výtvarnou výchovu více, kde by se pracovalo hlavně s barvami. K tomuto bylo již na začátku přihlédnuto a další výtvarná činnost byla přidána – bubble art.

Dvě respondentky, které pozorovaly mnou realizovaný projekt po celý týden, ho pochválily. Líbila se má práce s loutkou (kuřátkem) která děti provázela po celý týden a také zábavné podání líhnutí kuřátka, což bylo pro děti zábavným překvapením.

Je v programu zahrnuto vše, co by měly děti o tématu vědět a bylo dítě rozvíjeno ve ve všech jeho oblastech?

100% respondentů uvedlo, že program rozvíjel všechny oblasti dítěte a že o tématu spoustu dozvěděly, že jim bylo mnoho předáno. Projekt rozvíjel děti po stránce kognitivní i konativní.

6.6 Diskuze

Interview probíhalo v mateřské škole po realizaci celého týdenního projektu. Ve dvou případech po mé realizaci na pedagogické praxi a ve třech případech, kdy program vyzkoušely paní učitelky samy podle poskytnutých metodických listů. Po vyzkoušení programu jsme se sešly a probraly společně program a byly mi navrženy možné úpravy programu, na kterých jsme se shodly. Po interview jsem rozdala každé učitelce dotazníky, které mi vyplněné odevzdaly. Na základě vyplnění vznikly výsledky šetření. Překvapilo mě, že většina respondentů uvedla a shodla se, že je samotné i děti nejvíce zaujala, pohybová hra se zvukovou nahrávkou zvířat. 100% uchazečů uvedlo, že celý týdenní program je vytvořen tak, aby dítě rozvíjel po všech jeho stránkách a v psychomotorice.

Nejvíce mě při psaní práce zajímalo, zda tento projekt bude didakticky správný a použitelný v mateřské škole. Aby se líbil paním učitelkám a hlavně dětem. Aby děti rozvíjel, zajímal je a poskytl nové

informace a pomohl trénovat dovednosti, které si děti zábavnou formou osvojí. Již v průběhu některých aktivit mi dělalo radost, že to děti baví, mají zájem a chtějí se zapojit. Po závěrečných reflexích s dětmi mě výsledky vždy mile překvapili a těšily se, co je čeká za další aktivitu nebo další den.

Po vyhodnocení interview a dotazníků jsem usoudila, že týdenní projekt s názvem Zvířata a jejich mláďata je hodnocen vcelku kladně. Má kladný ohlas u učitelek i samotných dětí a z větší části byly naplněny cíle, které jsem si kladla na začátku.

Možné úpravy projektu

Po mé první realizaci programu na pedagogické praxi v mateřské škole mi bylo doporučeno, zařadit ještě jednu výtvarnou činnost, nejlépe nějakou, ve které se pracuje více s barvami, s jejich odstíny, ... Na toto doporučení jsem zpracovala další metodický list – bubble art a další realizace probíhaly již s touto přidanou aktivitou. Paní učitelka mi rovněž navrhla, přidat nějaká cvičení, která rozvíjejí předmatematické myšlení, po společném uvážení jsme je nezařadily a shodly se na tom, že stačí obrázková posloupnost.

Jedna respondentka uvedla, že do projektu zařadila alespoň jednu práci s básničkou. S čímž určitě souhlasím. S literárním textem, jako je básnička jde velmi dobře pracovat, avšak po mém prvním realizování projektu jsem usoudila, že zvolím pouze práci s pohádkou O kohoutkovi a slepičku a budu pracovat s ní.

Další z respondentek uvedla, že je zvyklá na jiný zápis příprav, avšak všechny mé metodické přípravy pochopila a vyznala se v nich.

Po druhé vlastní realizaci projektu na jiné pedagogické praxi mi při průběžném hodnocení s paní učitelkou bylo řečeno, že začátkem týdne pozorovala při realizaci aktivit mou nejistotu a menší zdrženlivost. Nad jejími slovy jsem se zamyslela a vzala si je k srdci. Došlo mi, že před dětmi není důvod se stydět a je důležité se více uvolnit pro ně i pro sebe. Při závěrečném interview mi paní učitelka řekla, že v průběhu a na konci týdne

jí připadalo, že má tréma postupně opadla a při práci s dětmi jsem byla více uvolněná a svá.

7. Zhodnocení a závěr praktické části

Praktická část bakalářské práce byl dvakrát vyzkoušen mnou při praxích v mateřských školách a třikrát samotnými paními učitelkami. Po celkovém vyhodnocení interview a dotazníků jsem zjistila, že aktivity byly vhodně volené k věku dětí a dokázaly děti zaujmout.

Každou aktivitu jsem se snažila dobře motivovat a činnosti vzájemně provázat, aby na sebe dny navazovaly a děti se tak těšily na následující dny. Snažila jsem se u dětí probudit také zvědavost, proto jsem volila činnosti, které zvědavost probouzí a využívají dětského překvapení.

Děti si upevnily 11 druhů domácích zvířat a seznámily se s jejich mlád'aty. Trénovaly si názvy zvířat, jejich mlád'at, názvy jejich produktů či se dozvěděly, jaký z nich máme užitek.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala týdenním projektem zaměřeným na rozvoj psychomotoriky s názvem Zvířata a jejich mláďata, který lze využít při práci s dětmi od 3 do 6 let v mateřské škole. Cílem bylo vytvoření metodických listů a následné ověření v praxi. Projekt byl dvakrát ověřen mnou za pomoci učitelek mateřských škol a ve třech případech byl realizován jinými učitelkami.

Téma zvířata a jejich mláďata jsem si zvolila proto, že je u dětí velmi oblíbené, avšak ne všechny děti mají možnost se se všemi zvířaty aktivně seznámit. Vidí je pouze v knihách nebo na obrazovkách. Tento projekt má za úkol děti s těmito zvířaty seznámit zábavnou formou a prožitkovou metodou.

Aktivita byly voleny prožitkové na rozvoj psychomotoriky. Děti se seznámily s devíti domácími i hospodářskými zvířaty a jejich mláďaty. Úkolem bylo tyto zvířata poznat, znát jejich užitek, rozeznat jejich zvuky a upevnit si je.

Všechny činnosti se dětem velice líbily. Ve všech aktivitách jsem zaznamenala dětský zájem a jejich následnou aktivitu a spolupráci. Celkovou úspěšnost jsem také zjistila při reflexích s dětmi na závěr každé aktivity. Zjistila jsem, že největší úspěšnost u dětí mají pohybové hry, při kterých se nejvíce baví.

Na základě prostudované literatury jsem vypracovala teoretickou část, kde jsem se zaměřila na pojem psychomotorika, vývojová psychologie dítěte a také na dětskou hru. V druhé části jsem se zaměřila na praktickou část. První polovina byla zaměřena na samotný program, který obsahuje 11 metodických listů a další popis dnů. Druhá část byla zaměřena na ověření programu v mateřských školách a následné vyhodnocení úspěšnosti.

Po vyhodnocení dotazníků a interview bylo odpovězeno na výzkumné otázky a projevilo se, že projekt je hodnocen vcelku kladně. Dětem i učitelkám se projekt líbil a z větší části naplnil i stanovené cíle. Při závěrečné reflexi s učitelkami byly navrženy určité úpravy projekty, které by dospěly k vylepšení programu. Nebylo objeveno nic zásadního, kvůli čemu by projekt ztrácel na líbivosti či ztrácel význam.

Realizace tohoto projektu mi přinesla nové zkušenosti do mé praxe co se týče samostatného vedení dětských aktivit a jejich promyšlení. Přinesla mi poznání toto, že každá aktivita lze udělat s dětmi různých věkových skupin, avšak s drobnými úpravami. Pro menší děti je třeba různé aktivity přizpůsobit a co nejvíce zjednodušit, popřípadě jim s těžšími aktivitami pomoci. Věřím, že při mé profesní praxi program vyzkouším ještě jednou a budu ho nadále přizpůsobovat vlastním potřebám a potřebám dětí v mateřské škole.

Seznam použitých zdrojů:

- ADAMÍROVÁ, J., 2010. *Psychomotorika: speciální učební text*. Praha: Česká asociace Sport pro všechny. ISBN 978-80-86586-24-3.
- BLAHUTKOVÁ, M., 2007. *Psychomotorika*. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 978-80-210-3067-1
- FRANČÍKOVÁ, R., ŘEZNÍČKOVÁ, D., 2009. *Říkadla pro nejmenší*. Praha: Jupiter Fortuna Libri, ISBN 978-80-7321-507-1.
- JUKLÍČKOVÁ-KRESTOVSKÁ, Z., 1985. *Pohybové hry dětí předškolního věku*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. ISBN 80-04-24497-1.
- KOŠTÁLOVÁ, M., TVRDOCHOVÁ, D., KŘÍŽOVÁ, Ž., BEJLKOVÁ, M., KUKAČKOVÁ, M., 2018. *Čtyři roční období – jaro*. Praha: Raabe. ISBN 978-80-7496-367-4.
- KOŤÁTKOVÁ, S., 2005. *Hry v mateřské škole v teorii a praxi*. Praha: Grada. ISBN 80-247-0852-3.
- KOŤÁTKOVÁ, S., 2014. *Dítě a mateřská škola: co by měli rodiče znát, učitelé respektovat a rozvíjet*. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4435-3.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D., 2006. *Vývojová psychologie*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Grada. ISBN 80-247-1284-9.
- MATĚJČEK, Z., 2005. *Prvních 6 let ve vývoji a výchově dítěte*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-0870-6.
- PIAGET, J., INHELDER, B., 2010. *Psychologie dítěte*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-798-5
- OPRAVILOVÁ, E., GEBHARTOVÁ, V., 1998. *Kurikulum předškolní výchovy – Jaro v mateřské škole*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-210-6.
- OPRAVILOVÁ, E., GEBHARTOVÁ, V., 2011. *Rok v mateřské škole: učebnice pro pedagogické obory středních, vyšších a vysokých škol*. Vyd. 2. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-703-9.
- SKUTIL, M., 2011. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-778-7.
- SZABOVÁ, M., 1999. *Cvičení pro rozvoj psychomotoriky*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-

276-9.

ŠOTTNEROVÁ, D., 2007. *Jaro – Zvyky, obyčej, náměty, návody, pohádky, příběhy a hry*. Praha: Computer Press. ISBN 978-80-7346-074-7.

TETOUROVÁ, M., 2013. *Moje první pohádky*. Praha: Fragment. ISBN 978-80-253-2059-4.

TOMKOVÁ, A., Jitka K., a Markéta D., 2009. *Učíme v projektech*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-527-1.

VÁGNEROVÁ, M., 1999. *Vývojová psychologie: dětství, dospělost, stáří*. 1. vyd. Praha: Portál. ISBN 80-7178-308-0.

WEDLICOVÁ, I., HEŘMANOVÁ, V., 2008. *Kapitoly z vývojové psychologie*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně. ISBN 978-80-7414-044-0.

ŽÁČEK, J., 2011. *Sedmero pohádek na dobrou noc*. Praha: Knižní klub. ISBN 978-80-242-3159-4.

Seznam elektronických zdrojů:

SMOLÍKOVÁ, Kateřina a kol., MŠMT, 2018. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. [online] Praha: Výzkumný ústav pedagogický. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/predskolni-vzdelavani/ramcovy-vzdelavaci-program-pro-predskolni-vzdelavani-od-1-1>

Seznam příloh

Příloha 1. : Práce s interaktivní tabulí.....	77
Příloha 2. : Setí osiva.....	77
Příloha 3. : Práce s pracovním listem.....	78
Příloha 4. : Hra s klubičkem.....	79
Příloha 5. : Pohádka.....	80
Příloha 6. : Hraní divadélka O kohoutkovi a slepičce.....	81
Příloha 7. : Dotazník 1.....	82
Příloha 8. : Dotazník 2.....	83

Z důvodu neidentifikace dětí byly fotografie upraveny, souhlas rodičů je k dispozici v příslušné MŠ. Fotografie jsou uloženy u autorky práce.

Příloha 1. : Práce s interaktivní tabulí

Příloha 2. : Setí osiva

Příloha 3. : Práce s pracovním listem

Příloha 4. : Hra s klubíčkem

O koťátku, které zapomnělo mňoukat
Anna Janíčková

V jednom domě žilo koťátko. Bylo tam veselo. Koťátko si hrálo celé dny se štěňátky, a tak se stalo, že zapomnělo po kočičím způsobu mluvit a dovedlo jenom: „Haf-haf-haf!“

A když jednou dostalo koťátko velký hlad a chtělo si hospodyni říci o mlíčko, nevědělo jak.

Hladové koťátko běhalo po dvoře a naříkalo.

Potkal je kůň a ptal se: „Copak se ti, koťátko, stalo? A proč pláčeš?“

A koťátko odpovědělo: „Mám velký hlad, ale zapomnělo jsem, jak to mám hospodyni říci.“

„Ale vždyť to není tak těžké,“ smál se kůň. „Já tě tomu hned naučím. Jdi k hospodyni a řekni: Hi-hi-hi! Uvidíš, že ti dá jíst.“

„Ach ne, ne!“ plakalo koťátko. „Koťátka takhle o jídlo neprosí.“ A šlo smutně dál, až potkalo krávu.

„Proč pláčeš, koťátko?“ ptala se kráva.

„Mám velký hlad, ale zapomnělo jsem, jak si mám hospodyni říci o jídlo,“ odpovědělo koťátko.

„Ale to je docela snadné,“ pravila kráva. „Řekni jenom: Mú-nú-múl a hned jídlo dostaneš.“

„Ne, ne!“ plakalo koťátko. „Tak koťátka o jídlo neprosí. Tak prosí jenom kravičky.“

A šlo s pláčem dále, až přišlo do polí. Tam potkalo ovečku.

„Proč tak naříkáš, koťátko?“ ptala se ovečka.

„Jak nemám plakat, když mám velký hlad, a neumím o jídlo poprosit! Já umím jen: Haf-haf-haf!, ale tak koťátka o jídlo neříkají.“

„To je přece tak lehké,“ povídá ovečka. „Já řeknu jen: Bé-bé-bé! a hned dostanu jídlo. Jen jdi, řekni také tak a hned jídlo dostaneš.“

„Ó ne, ovečko!“ odpovědělo koťátko. „Tak koťátka o jídlo neříkají.“ A šlo smutně dále.

Na zahradě potkalo kozičku. A když kozička uviděla uplakané koťátko, hned se ptala: „Proč pláčeš, koťátko?“

„Mám velký hlad a nevím, jak si mám říci hospodyni o jídlo.“

„Já tě tomu naučím,“ povídá kozička. „Jdi a řekni jen: Mé-mé-mé! a hned dostaneš jíst.“

„Ó ne!“ plakalo koťátko. „Tak koťátka o jídlo neříkají. Ach, já ubohé koťátko, už vidím, že musím umřít hladem.“

A koťátko naříkalo, že ani na cestu nevidělo, až by bylo málem vrazilo do starého kocoura.

„Nu, proč jsi tak uplakané?“ ptal se kocour.

„Jak nemám plakat, když mám velký hlad a nevím, jak si mám říci hospodyni o jídlo!“ odpovědělo koťátko.

„I ty hloupé kotě!“ smál se kocour. „Copak ty neumíš říci: Mňau-mňau-mňau?“

„Ano,“ zvolalo koťátko, „tak říkají koťátka!“

A hned běželo k hospodyni a mňoukalo: „Mňau-mňau-mňau!“

Sotva je hospodyně uslyšela, hned přinesla koťátku plnou misku mlíčka.

Pohádky pro nejmenší

Příloha 6. : Hraní divadélka O kohoutkovi a slepičce

Dotazník pro paní učitelku, která projekt sama realizovala

Vážená paní učitelko, prosím Vás o vyplnění krátkého otevřeného dotazníku. Dotazník se týká aktivit, které jsou zařazeny v projektu s názvem Zvířata a jejich mláďata na jaře na rozvoj psychomotoriky, ty jste dostaly k vyzkoušení. Moc Vám děkuji za Váš čas při vyplňování dotazníku i samotném realizování aktivit ve Vaší mateřské škole. Nejdříve Vás prosím o vyplnění faktických informací:

Jméno paní učitelky, počet let praxe:

Název mateřské školy a typ:

Věk dětí, u kterých byly aktivity vyzkoušeny:

Jaké byly vyzkoušené aktivity:

Nyní prosím o odpovědi na následující otevřené otázky:

1. Jak se Vám líbil celkový koncept projektu?
2. Myslíte si, že aktivity byly vhodně zvoleny k věku dětí ve třídě?
3. Která činnost děti nejvíce zaujala?
4. Máte nějaká doporučení pro úpravu programu?
5. Je nějaká činnost, kterou s dětmi budete hrát či dělat pravidelně?
6. Je něco, co byste vytkla provedení programu nebo naopak pochválila?
7. Je v tomto týdenním programu zahrnuto vše, co by se děti měly v průběhu celého týdne o tématu dozvědět a vše, co by mělo být u dítěte rozvíjeno?

Děkuji za spolupráci a Vaše odpovědi, Kristýna Maderová.

Dotazník pro cvičnou paní učitelku po realizaci projektu v MŠ

Vážená paní učitelko, prosím Vás o vyplnění krátkého otevřeného dotazníku. Dotazník se týká aktivit, které jsou zařazeny v projektu s názvem Zvířata a jejich mláďata na jaře na rozvoj psychomotoriky, ty jste viděly mnou realizované. Moc Vám děkuji za Váš čas při vyplňování dotazníku i samotném pozorování realizace ve Vaší mateřské škole. Nejdříve Vás prosím o vyplnění faktických informací:

Jméno:

Název mateřské školy a typ:

Kolik let pracujete jako učitelka v mateřské škole?

Domníváte se, že bylo dosaženo stanoveného cíle?

Myslíte si, že aktivity byly vhodně zvolené k věku dětí ve třídě?

Která činnost/činnosti děti nejvíce zaujaly?

Byla některá z aktivit pro děti těžší?

Máte nějaká doporučení pro úpravu programu?

Líbily se Vám celkem aktivity, vyzkoušené s dětmi u Vás ve třídě?

Je nějaká hra či činnost, kterou s dětmi budete hrát či dělat pravidelně či byste si ji ráda sama zkusila?

Je něco, co byste vytkla provedení programu nebo naopak pochválila?

Děkuji za spolupráci, Kristýna Maderová.